

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

БРОЈ

1199

4

динара

У овом броју
поклон за вас:
ВЕЛИКИ КАЛЕНДАР
У БОЈИ!

20.12.1974. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXV

КОМПЛЕТАН
СТРИП

ФАНТОМ

РЕАЛ ДЕ КАТОРСЕ

— НЕКАДАШЊИ РУДАРСКИ
ГРАДИН У МЕКСИКУ —
ЈЕДИНО ЈЕ НАСЕЉЕ У
ОБЕ АМЕРИКЕ
У КОЈЕ
МОЖЕ ДА СЕ
УБЕ
САМО КРОЗ
ТУНЕЛ.

СЛОНИЦА КОЈА
СРЕКАН ДОГАЂАЈ ОЧЕКУЈЕ
ЗНА ДА ЋЕ ПРОТЕКИ ШЕСТ
СТОТИНА ЧЕТРАСЕТ
ЈЕДАН ДАН ПРЕ
НО ШТО БУДЕ
ЗНАЛА
ОДГОВОР НА
ВЕЧИТО
ПИТАЊЕ:
СИН ИЛИ КЋИ?

ТАБЛИЦА
НА ПРЕВИВАЛИШТУ
СЛОНОВА У ЗООЛОШКОМ
ВРТУ У КОЛОМБУ
(СРИ ЛАНКА).

ВРАЧИ

У НОВОГВИНЕЈСКОМ
ПЛЕМЕНУ
ХУРИ
НОСЕ ПЕРИКЕ
НАЧИЊЕНЕ
ОД
КОСЕ
СВОЈИХ
ПРЕМИНУЛИХ
ПАЦИЈЕНАТА.

ДОЛГАНИ

— НАРОД НА СЕВЕРУ СИБИРА —
ПРОВОДИО ЈЕ НЕКАД ЗИМУ
У ДРВЕНИМ
КУКАМА — САНКАМА.

КАМЕНИ ВИТЕЗ

У БЛИЗИНИ
СИЊА, У
ФРАНЦУСКОЈ,
ВАЈАРСКО
ЈЕ
ДЕЛО
ПРИРОДЕ.

ЗГРАДА БРИТАНСКЕ АМБАСАДЕ

У ИСТАНБУЛУ,
КОЈУ ЈЕ 1843. ГОДИНЕ
САГРАДИО НЕКИ ЕНГЛЕЗ,
ВЕРНА ЈЕ КОПИЈА
РИМСКЕ
ПАЛАТЕ
БАРБАРИНИ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● у клекињама, плоду клеке,
има два пута више шећера не-
го у шећерној репи.

● возачи моторних возила који
цео дан седе за воланом тре-
ба да једу пет пута дневно —
сматра Кристијана Хасе, нема-
чки стручњак за исхрану са
универзитета у Гисену, у За-
падној Немачкој, која је са
групом стручњака три месеца
проучавала јеловнике у ресто-
ранима дуж ауто-путева. Ова
научница предлаже да са првим
доручком возач треба да унесе

у организам 550 калорија, са
другим 200. Ручак треба да са-
држи 550 калорија, ужина (ка-

фа и колач) 200, а вечера 650
калорија. Још једно: на већим
путевима треба избегавати пр-
жене кромпире и масно месо
јер та врста хране смањује
способност концентрације.

● црвено контакт стакло — је-
дно а не два — намењено дал-
тонистима са успехом је испро-
бао на око стотину пацијената
очни лекар Хари Зелцер из

Волтема у америчкој савезној
држави Масачусетс. Већина па-
цијената могла је да, захваљу-
јући црвеном контактном стак-
лу, разликује боје на семафору
или да се бави пословима које
далтонисти не могу да обав-
љају. Стакла се већ серијски
производе и продају под име-
ном стакла Х-Хром.

● међу свим птицама које „го-
воре“ свакако је најпознатији
и најинтересантнији папагај.
Стари Кинези су хватали ове
птице у велике мреже и од-
носили их у царске палате где

су их нарочити „учитељи“, с
бескрајним стрпљењем, учили
да говоре. Индијанци који су
живели у данашњем Перуу
сматрали су их светим птицама
и њиховим перјем украшавали
камене кипове својих божанс-
тава. Стари Римљани су обожа-
вали папагаје за које су њи-

кови највештији уметници пра-
зили кавезе од слоноваче и
злата. Италијани су ову ша-
рену птицу назвали „парокето“
(мали папагај) вероватно стога
што њено живописно перје под-
сећа на свечану одећу свеш-
теника. Наш назив папагај по-
тиче, иначе, од арапске речи
бабага.

● први светски рат трајао је 4
године и 3,5 месеци, а други 6
година и 1 дан.

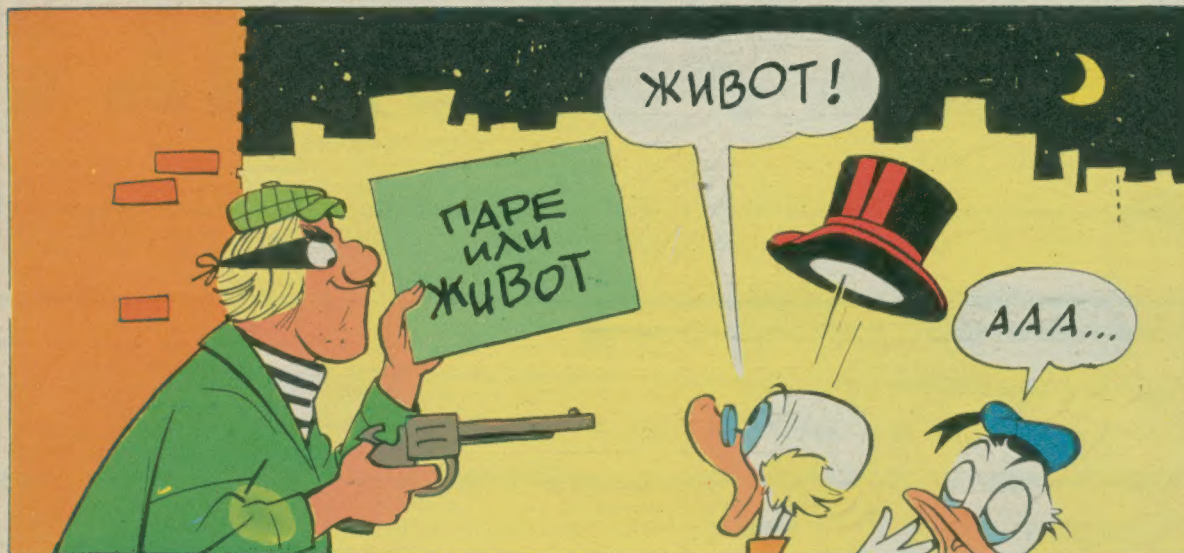

● бомбоне су у Европи почели
правити чим се појавио шећер
— почетком 13. века.

WALT
Disney

ПАЈА ПАТАК

У разред је ушао старији професор, спустио дневник на катедру и погледом прелетео по клупама јер му је то био први час у овом одељењу. Задржао се нешто више на једном лицу пре него што се обратио будућим медицинским сестрадама.

— Ја сам доктор Душан Ж. Петковић и предаваћу вам анатомију. Како видим код вас су све девојчице. — Сео је и ставио наочаре. — Суседи одељење има пет дечака...

Из друге клупе до професора подигла се једна дугачка рука:

— Не, наставниче, ја сам мушкарац — чуо се глас Веселина Драшкићевића.

— Ооо! — тобоже се зачудио професор. — Сад и ја видим, али да знаш, признају ти то тек кад ту косу скратиш... А сад можеш сести — насмешио се доктор Душан Ж. Петковић и наставио да се шали са осталима.

Али, Веселину Н. Драшкићевићу није било до смеха. Затрептао је очима од муке, нешто му се скупило у грлу. Кад би имао с ким бар погледом да прокоментарише ове речи! Али, овде никоме осим њему нису бранили да носи дугу косу!

ТРИ СТРАШНА ДАНА

Следећи час био је енглески. За Веселина ништа веселији од оног првот. У основној школи навикао је да док професор предаје мало и разговара, да се окрене, добаци. А с ким овде да прича? И како да ћути четрдесет и пет минута кад му вода није у устима!

Зазвонило је за велики одмор и девојчице су у буљuku излетеле у двориште. Веселин је остао сам. Мислио је на стару школу, на Спасова, Јовића, како је на одмору трчао с њима да купи до ручак, скакао испод коша, причао им све, ама баш све...

Кад су се другарице вратиле у разред, он је и даље зурio преда се паратући ноктом по дрвету. „Шта је овом, као да се заљубио у своју клупу?“ — мислиле су оне.

„Шта буље у мене као да сам стигао са Исланда“, није им остао дужан у мислима Веса.

Ипак, најгоре му је било кад је дошао час физичког.

— Што не идеш с нама? — нашалила се једна. — Сигурно немаш трико. — Весело су отрчале према сали, а њему добациле у хору:

— Чувај нам ствари!

Тог дана Веселин се враћао из школе потиштен, а чим је крочио у кућу, више није могао да издржи. Заплакао је не суздржавајући се, јецкао како није од оног дана кад је пао и расклимао предње зубе.

КАКО ТИ ЈЕ, ВЕСЕЛИНЕ?

— Проћи ће то — тешила га је мајка која је болничарка. — Сигурна сам да ћеш се навићи. — Али, ове речи су слабо допирале до Весе. И мада није био од оних „који питају бабу у коју школу да се упишу“ — него је још давно одлучио да то буде медицинска и ниједна друга, сад се — показјао. — Погрешно

Кажу ми да сам најлепши дечак у одељењу

сам, погрешно — понављао је себи. — Никад се ја нећу снаћи у том женском царству.

НИСИ СТРАНАЦ

Сутрадан је Веса ушао у разред нерасположен. Нигде мушког лица. Извадио је књиге за час — и

више није имао шта да ради. Посматрао је своје ново друштво. Како униформе још нису биле обавезне, свака која је имала нешто ново дошла је тако обучена да би се истакла. Права модна ревија, чинило се Веселину. Причале су о дечацима, момцима, трчкале једна до друге, шапутале. Тада су први пут покушале да му приђу.

Осећао се
пошључно
изјубљен
у новој школи,
сам међу
штрugesеј и
уеј geбојчица!

— Баш ће му бити лепо међу нама! — чуо је како једна каже. Но, њему се и даље чинило да га оне то завитлавају, као и за трико. Осећао се сам самцит, самцијат у тој великој згради, у непознатом друштву... Било му је неугодно, непријатно, неиздржљиво! Никад он овде неће бити срећан.

Али, веровали или не, све ове муке нису трајале дуже од три-четири дана! Не, није се догодило никакво чудо, једноставно све се почело некако неприметно да мења.

Можда би невоље дечака-јединца међу тридесет и пет девојчица потрајале и који дан дуже да се у истом разреду с њим нису нашле другарице из његове старе школе, Нада и Љиља. Оне су му пружиле „прву помоћ“. Стручно. Прво је Нада престала да иде на одмор. Остајала је да прави друштво свом „пару“ из клупе. Имао је с ким да разговара, да каже своје утиске о разредној, латинки... Кад су се враћали кући, некад пешице, некад аутобусом 28, Љиља је говорила:

— Па, да видиш, није лоше друштво. Не праве се важне. А хемичар је фантастичан.

Полако, почеле су да га упознају с осталим другарицама. Једна му је понудила жваку, Онежана му дала динар кад је изгубио паре за аутобус... Видео је да на часу хоће да шапну, дају ти свеску да препишеш задатак и, што је најважније, умеју да се шале. С њима није било досадно! И после десетак дана и Веса је мислио као Љиља: — Стварно, овде није тако лоше. — А кад му је Јасна рекла:

— Благо теби, Весо, најлепши си дечак у одељењу! — насмејао се први пут откако је постао средњошколац.

— Кад данас помислим како ми се професор ана-

томије учинио страшног дана, видим колико сам претеривао и у свему видео увреду. Сада ми је баш тај професор најсимпатичнији. Ценим га јер уме занимљиво да предаје и што уме да прича са нама али не с висине као „прави професори“. Учи нас да штетимо папир, па сам пише на подећини аутобуских карата које му ми ујутру поклонимо. Дира нас да су наше жуте мајице од униформе одличне — у саобраћају. Флуоресцирају!

ТРИМЕР РАДИ

И питање косе је решено. Мама је Весу тримером подишала, али под његовим строгим надзором да случајно не оде који милиметар више. И, сад је све у реду. Пред час анатомије, Веса мало гурне косу иза ушију, а после по старом... Ни осталим професорима Веса не упада у очи, а он се плашио да га не прозивају чешће него девојчице.

— Сви су са мном природни каже Веса. — Не праве никакву разлику. Нити траже више од мене, нити имам привилегије.

И са фискултуром је сада све у реду. Оне раде „саме“, како каже Веса, а он са друговима: за њих су часови тако организовани да се скупе сви дечаци првих одељења из четири смера овог Медицинског центра — санитарног, фармацеутског, лаборантског и за медицинске сестре и техничаре. Поред тога Веса је „заклети спортиста“, два пута недељно тренира кошарку у подмлатку „Црвене звезде“.

— Висок је већ 184 сантиметара — каже његов тренер Протић — и ако има само петнаест година а и даље расте као трска. Ускоро треба да пређе у „кадетски тим“, за оне од 15—17 година.

Самац у разреду — Веселин Драшкићевић Веса на пракси

— Волим спорт — каже Веса — и кад завршим ове четири године и постанем медицински техничар, гледаћу да се упишем на вишу физиотерапеутску школу. Једног дана волео бих да се бавим спортском терапеутиком при неком кошаркашком клубу. То желим и успећу. Истина, у основној нисам био неки бриљантан ђак, али овде изгледа да ћу се показати бољи. Одлучио сам да се дам на учење и на време завршим школу. Хоћу да покажем старој разредној да сам бољи него што сам тамо био а, признајем, много ми помаже што сам самац у разреду. Ко зна, кад бих имао друга, причао бих са њим, учење би ме мање занимало. Овако, ћутим на часу и, хтео-не хтео, постао сам бољи ђак.

ИМА СЕ ШТА ВИДЕТИ

Ако код професора Веса нема протекције, код другарица је сигурно има. На одмору нуде му виршле, кифле, потагаче, ђевреке, крофне... Он обично не узима, али то није ни важно.

А тек шта мисле о њему!

— На његовом месту! — каже Јасна Терзић — ја не бих смела ни да уђем у мушки разред, а он се одлично снашао. У почетку, нисам му запамтила име, знам да је било нешто оптимистичко, и прозвала сам га Срећко. И сад га тако зовем а он се не љути.

— Наш Веса је најлепши — изјављује друга. —

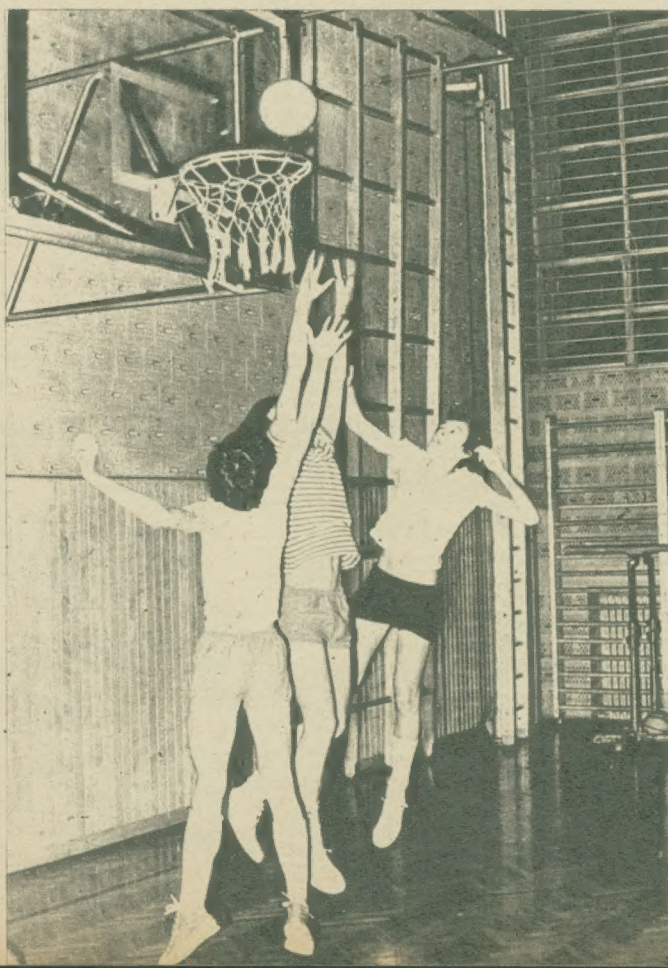
Има се, брате, шта и ви дети. Девојчице из других разреда просто нас нападају. Стално запиткују, те ко је, те шта је, те како учи. Морамо да га бранимо.

— Један је али вредан, — констатује неко из

последњих клупа. — Ја баш волим што имамо само једног дечака. Да их је више, он онда не би био с нама. Они би чинили групу као у основној школи.

— У нашем центру има мало младића — каже је-

— Веса је борбен и брз — каже тренер пионирске селекције „Црвене звезде“ Протић. — Само, много се секира кад промаши као на последњој утакмици у Лесковцу над је од његовог бацања зависно резултат. Ако буде редовно тренирао, биће одлично крипо.

дан пријатан гласић — али кад се иде по подне они сви прате другарице. Ја мислим да би и Веса нас пратио и одбранио кад нас неко дира. (Веселин се на ово смешка. Како, кад је однос 35:1?)

Ипак, зар им не недостају дечаки?

— Не! — одлучно одговарају. — Доста нам је Веса. Он нам је најбољи и нећемо да га мењамо. Он нам је свима друг. А ако хоћемо да гледамо момке, има их, хвала богу, на сваком кораку: на улици, у згради, у старом друштву.

ПАША СА ЗВЕЗДАРЕ

И Веса је, наравно, после школе наставио редовно да се виђа са својим старим друштвом из старог краја. Већина од њих иде у I београдску гимназију у Душановој улици. Ту Веса оде да види Михајла, Љубу, Милана, ни они не пропуштају прилику да га пецну.

— Лако је теби, Весо, — дира га Михајло. — Немаш конкуренцију, прави си паша. Само кажеш једној: „Ти, дођи овамо! Не, нисам на тебе мислио, него на ту до тебе“. Имаш само да бираш. — Веса се на све ово доброћудно смешка. Глупо му је да им објашњава да су сада његови другови — другарице. И да неће проћи дуго, а он ће моћи да им каже и најтајнију тајну, као некад Јови. А гласно им ипак одговара:

— Па, мислим да сам ипак боље прошао него ви или Бјелић Рајко који је отишао у Машинску техничку, да у дворишту на прсте можеш да избројиш девојчице. Или онај што је изабрао бродарску, чини ми се, где нема ниједног женског створа, па кад неко викне „чура“, сви полете на прозор. Да изгину! Не, не бих се ја мењао ни са ким од вас!

В. Смљанић

Снимио: Љ. Патротић

ПОЗИВ ЧИТАОЦИМА! Ако се налазите у сличном положају као Веселин, опширно нам опишите своје невоље, згоде и незгоде у разреду где сте „јединац“ или „јединица“. Најбоље радове „Политикин забавник“ ће објавити и наградити са 250,00 динара. Не заборавите своје име, презиме и пуну адресу, а ако имате и фотографију. Радове пошаљите одмах на адресу: Политикин забавник, 11001, Београд, пошт. фах 124, са знаком „Сам у разреду“.

СПОРТСКА КВИЗИЈАДА

ДА ЛИ ЈЕ БОБ ОЛИМПИЈСКА ДИСЦИПЛИНА?

Један наш фудбалски клуб освојио је 1953. и 1955. године пехар председника Тита. Тада је победио истог противника са истим резултатом. Знате ли који је био тај клуб?

Да ли је такмичење у бобу олимпијска дисциплина?

Знате ли у колико добијених сетова се званично игра један стонотениски меч?

Знате ли који је наш фудбалски клуб у првенству државе 1947/48. победио противника са највећом гол-разликом?

КАКО МИ ОПЕТ ПРОБЕ?

Наведите називе места у фудбалском тиму — од играча на голу до крајњег играча десно...

ОДГОВОРИ:

1. ОФК Београд победио је оба пута Хајдук са истим резултатом 2:0. 2. Јесте. 3. У два или три добијена сета. 4. Хајдук када је у Сплиту победио спонски Вардар резултатом 12:1. 5. Голман, десни бек, леви бек, десни хаџ, пеналхаџ и леви хаџ.

Слобода се брани и оружјем...

ПИТАЊЕ: ЗНАТЕ ЛИ ШТА ЈЕ ТО "ТАЈНО ОРУЖЈЕ"?

ОДГОВОР: ТО ЈЕ НЕПОЗНАТО ОРУЖЈЕ КОЈИМ РАСПОЛАЖЕ НЕПРИЈАТЕЉ!

ОДГОВОР ЈЕ ТАЧАН!

...ПРВО ТАКВО ОРУЖЈЕ ПРОНАЂЕНО ЈЕ У ДОБРО, СТАРО ПРАИСТОРИЈСКО ВРЕМЕ...

...КАО ШТО НАМ ЈЕ ТО ИСТОРИЈА ВЕЋ ДОКАЗАЛА, ПРВИ УДАРАЦ МОЧУТОМ...

...ИЗАВЛАО ЈЕ ДРУГИ...

...ДРУГИ ТРЕЋИ... ТРЕЋИ ЧЕТВРТИ...

...ДА БИ ДАНАС ТАЈ БРОЈ ПРЕВАЗИШАО НАШУ МАШТУ!

Бат корака војних патрола равномерно је одзвањао градским улицама. Била је тиха летња ноћ 1944. године. Полицијски час, забрана да се грађани после осам часова увече без специјалне пропуснице нађу ван својих домова, одавно је почео и изгледало је да у Ријеци већ сви спавају.

У омањој соби једне замрачене куће на крају града група људи држала је тајни састанак. Сваки пут су се окупљали у неком другом стану да им полиција не би ушла у траг. За то су имали пуно разлога, јер сви су били чланови Месног комитета Комунистичке партије у Ријеци.

Људи су тихо разговарали и пушили, очекујући да састанак почне а онда је један од чланова ужег руководства устао и извадио из унутрашњег џепа капу-та изгужвану цедуљу.

★ МОРА ДА УМРЕ!

Завладала је тишина. Човек је неколико пута окренуо цедуљу у руци, а затим подигао поглед према окупљенима.

— Реч је о агенту Ферарију! — обратио им се. — Италијани су га овамо послали као стручњака за мучење и убијање комуниста и родољуба. Мора се признати да ради стручно, толико стручно да је постао страх и трепет за Ријеку и околину. Довољно је да неко буде осумњичен као комуниста, па да се Фераријеви људи баце на њега као вуци.

Чланови Месног комитета су ћутали. Сви су чули за Ферарија.

— Данас сам добио још једну поруку од наших другова из затвора — наставио је после краће паузе члан ужег руководства Месног комитета. То је, управо, ова цедуља. Моле нас да ликвидирамо Ферарија, не могу да поднесу његова мучења. Људима морамо помоћи, и то што пре. Ферари мора умрети!

Присутни су се замислили. То је било лако рећи, али тешко извести, јер се озлоглашени агент добро чувао. Знао је да му цео град жели смрт. Градским улицама кретао се увек окружен телохранитељима који су га штитили својим телима.

Чланови Комитета донели су одлуку: Ферарија убити а приликом извођења акције мора се пазити да не страдају невини људи који се затекну у његовој близини. Задатак је поверен двојници радника: Људевиту Мајстеру, званом Арпад и Винку Валповићу — Полету.

★ УВЕК У ПРАТЊИ

Арпад и Полет били су проверени комунисти. Схватили су тежину задатка и закључили да ће им у овак-

РУЧАК ЗА МУЧИТЕЉА

Неколико дана Арпад и Полет брижљиво су припремали акцију, све док у познатој кафани у Ријеци није експлодирала бомба.

вом подухвату бити потребна брижљива припрема.

Почели су да прате Ферарија. Сваки податак о њему, о његовим навикама и начину кретања био им је

драгоцен. Убрзо су сазнали да Ферари никада не иде од стана до затвора и назад истим улицама. То им је отежавало ствар, али нису посустајали. Веровали

су да крвник има неку слабу тачку. И заиста, ускоро су сазнали за њу: сваког дана, тачно у одређено време, Ферари је долазио на ручак у познату гостиони-

цу „Орниторино“. Арпаду и Полету је то било довољно. Сада је требало да размисле о свему што је могло неочекивано да искрсне у тренутку извршења задатка.

— О томе ћемо код мене — повукао је Арпада за рукав Полет док су, стојећи у једној капији, испраћали погледима Ферарија који је улазио у гостионицу.

Двојица комуниста добро су све размотрили и детаљно испланирали акцију. Гостионица „Орниторино“ била је погодна за извршење задатка због тога што је увек пуна, људи улазе и излазе па су Арпад и Полет могли неопажено да ставе бомбу испод стола за којим ручава Ферари.

★ СВЕ ЈЕ СПРЕМНО

Неколико дана Арпад и Полет су долазили у гостионицу и осматрали Фераријев сто. Није био посебно одвојен и за њим су, док не би дошло време ручку, седели и други гости. Тек у подне гостионичар би стављао на њега плочицу с натписом „резервисано“ што је значило да ће Ферари ускоро наћи. Најзад, једног преподнева за Фераријев сто су сели Арпад и Полет. Овога пута дошли су да изведу акцију. У акт-ташњи носили су алат и бомбу од три килограма. Бомба је била напуњена пластичним експлозивом измешаним са ситним комадима гвожђа.

Два младића су за столом разговарала и пила вино. Како је гостионица била пуна људи, хитро су се дали на посао. Док је један „дежуровао“, спреман да заподене разговор са сваким ко би се нашао у близини и тако одврати пажњу, други је брзо обављао посао: причвршћивао је бомбу за доњу страну плоче стола.

Минути су брзо пролазили, али су и руке једног од њих двојице брзо радиле. Свако ко би погледао у њиховом правцу видео би два друга у разговору, од којих један, мало нагнут над столом, држи руке под њим. Чинило се као да их држи између колена.

Бомба је брзо била причвршћена. Време експлозије одредили су помоћу сатног механизма пре него што су је донели у гостионицу. Тренило је да експлодира тачно у 12,15 часова.

Попили су још по чашу вина, платили рачун и полако се удаљили. До ручка и Фераријевог доласка остало је мало времена. Када је до њих допрла слаба експлозија, већ су били код куће. Покосили су од радости јер су знали да је мала пластична бомба добро уздрмала гостионицу.

Градом се брзо пронела вест да је сто за којим је седео омржени агент са својим телохранитељима одле-тео у ваздух. Изгинули су сви осим Ферарија. Он је остао жив, али тешко рањен и заувек непокретан.

Ферари је свакодневно долазио у познату гостионицу, али није приметио да га прате двојица људи

У околини Трагуријума били су некад чувени каменоломи и камен из њих користили су градитељи многих јадранских градова. Тим каменом подигнута је делимично и Диоклецијанова палата у Сплиту, од њега су зиране најстарије зграде у Трогиру, а вероватно и градске зидине. Од средњовековних зидина и данас постоје многи делови. На јужном pročељу зграде су зидине са ренесансним вратима и натписом из 1593. године, а уз њих мада ложа (данас рибарница) у коју су се некад склањали путници пре него што би били пуштени у град.

Стара архитектура Трогира

КАМЕРЛЕНГО - СИМБОЛ ОТПОРА

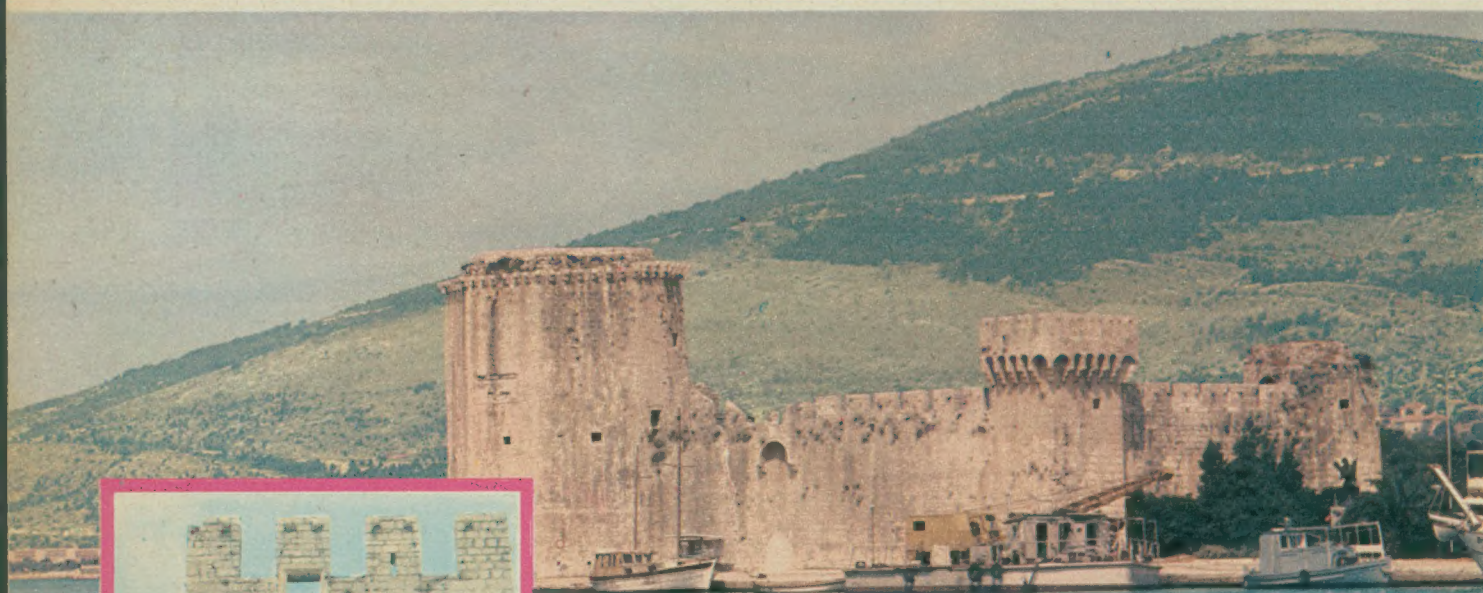
На острвцу дугачком око 500 метара и широком 200, које лежи између копна и острва Чиова, диже се град Трогир. Од копна га дели канал широк 20 метара преко кога је изграђен камени мост, а са Чиовом га спаја нов покретни мост.

Пре 3000 година овде се наставило илирско племе Булини које је своје насеље, тада још везано за копно, називало Трагур. Сматра се да то име значи Земљана Обала и да је на-

стало од речи траг = обала и уџир = земља. Касније, негде у трећем веку пре наше ере, Грци из колонија на острву Ису, данашњем Вису, оснивају у Трагуру своју факторију. Богатији и моћнији, Грци су се ширили и потискивали осниваче насеља. Старе одбрамбене бедеме од земље заменили су каменом и прокопали канал на језичку који је полуострвце спајао са копном тако да је Трагур постао острво. Илирском имену града Грци

су додали свој наставак и Трагур постаје Трагурион. Током столећа град се ширио и мењао господаре а с њима и своје име. Римљани су га тако називали Трагуријум, а Млечани Трау.

Словени су најпре населили околину Трогира док је сам Трогир, као и остали романски градови, остао у саставу византијске теме Далмације. Када је 886. године Стјепан Држислав крунисан за краља Хрватске и Далмације, признао је и Трогир његову власт.

На западној страни града је тврђава Камерленго из 15. века дограђена уз деветоугаону кулу коју су око 1300. године подигли Беневљани, који су у Трогиру имали своје поморско унориште, за борбу против Млечана. Тврђаву су завршили Млечани за одбрану од Турака,

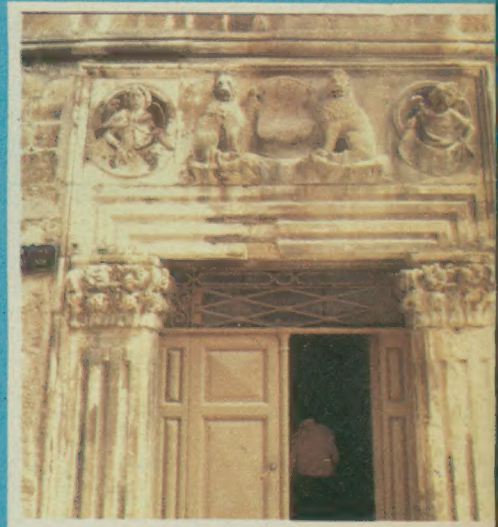
а у случају потребе и од незадовољних грађана. Камерленго је и симбол отпора против фашистичког окупатора. Унутар зидова две тврђаве стрелани су 1941. године првоборци народне револуције. (Тврђава Камерленго и детаљ једне њене куле).

Из времена романике сачуване су у Трогиру многе зграде са оригиналним вратима, прозорима и разним архитектонским украсима. У том стилу почиње у 13. веку изградња катедрале Св. Ловре, тробродне базилике с три полукружне апсиде и предворјем. Улаз у катедралу украшен је раскошним порталом, који је, према натпису из 1240. године, извео мајстор Радован са својим сарадницима и ученицима. Звоник катедрале, започет у 14. веку у готском стилу, завршен је тек крајем 16. века. На њему су радили и познати градитељи Матеј Гојковић (15. век) и Трифун Воканић с краја 16. века. (Катедрала и део портала који је радио мајстор Радован).

Две палате племићке породице Ђипико, нова и стара, обе на градском тргу, спадају у најлепше трогирске споменике архитектуре. Зидане су у 15. веку у стилу млетачке цветне готике. У атријуму нове палате налазе се грбови породице Ђипико и дрвени петао који је Алвиз Ђипико, заповедник трогирске галије „Ла Бела“ у чувеној поморској бици код Лепанта 1571. године скинуо са турске галије и као ратни трофеј донео у родни град. (Нова палата Ђипико и портал с грбом.

На тргу је и Кнежев двор, данас Општинска палата. Ова грађевина с траговима романтике и готике подигнута је у 15. веку, али је свој садашњи неоренесансни облик добила приликом обнављања у прошлом веку. На њеним вратима је вели-

ки грб града: тврђава на морским таласима изнад које се диже звоник катедрале крај које је звезда репатица, док је у вратима тврђаве заштитник града Иван Урсини у бискупској одори. (Кнежев двор и велики грб).

Из 15. века је и кула Витури с прозорима у романском стилу. Крај ње су карактеристичне кућице занатлија.

Снимио: Љ. Патрногић

РАТНИЦИ ИЗ РИТОВА

ПРОСТРАНА ПОДРУЧЈА СЕВЕРНО ОД КАРПАТА, где су некад давно живели наши преци, била су погоднија за лов и риболов него за сточарство и земљорадњу који ће у првим вековима н. е. постати њихово главно занимање. Временом све бројнији, Словени нису могли да дођу до обрадивог земљишта крчећи шуме својим примитивним оруђем. Због тога су, у потрази за њим, почели да се селе у разним правцима.

РАСЕЉАВАЊЕ СЛОВЕНА ИЗ СТАРЕ ПОСТОЈБИНЕ на запад до Лабе и Алпа, на исток до Волге и Каспијског мора а на југ на већи део Балканског полуострва трајало је око 400 година, од 4. до 7. в. Половином 5. века племена која су кренула на југ допрла су до Дунава. Јужно одатле, у нашим данашњим крајевима, владало је моћно Византијско царство.

СЛОВЕНИ ПРВИ ПУТ УПАДАЈУ НА ВИЗАНТИЈСКУ ТЕРИТОРИЈУ у доба цара Јустина (518—527). Наоружани кратким копљима, дрвеним луковима с отровним стрелама и секирама, борили су се најчешће пешке, али су имали и коњанике. За ратовање највише су им одговарале шуме, теснаци и подручја око вода. Били су вешти и лукави ратници, способни да нападну ноћу кад их нико не очекује и да подигну збегове усред мочваре.

ДА БИ СЕ ЗАШТИТИЛИ ОД УПАДА СЛОВЕНА, Византинци су изградили многа утврђења дуж Дунава. Али, они у то време морају да се боре и са Аварима, номадским племенима која надиру са истока а у доба цара Јустинијана (527—565) ратују у Азији, Африци, Италији и Шпанији. Наилазећи на све слабији отпор, Словени често упадају у Византију, одводе заробљенике, стоку, односе драгоцене предмете.

За разлику од Авара који су се после пљачкашких похода враћали у Панонску низију, Словени су се, продирући на Балкан, трајно настањивали у освојеним подручјима. Једни су тако постепено залазили у алпске долине, други продирали до Јадрана или ишли на исток и јужно одатле.

ЖИВОТИЊЕ КОЈЕ НЕСТАЈУ

ЗАБАВНИКОВА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

За последње две хиљаде година изумрло је око сто различитих врста сисара. Сада изумије једна врста сисара годишње. Научници сматрају да таква судбина чека још око 250 до 300 врста. Представљамо вам најугроженије.

СЕВЕРНОАМЕРИЧКИ ЦРНОПРСТИ ТВОР је једна од најређих животиња. О њему се први пут чуло 1851. године када су га описали природњаци Одибон и Џон Бакмен. Сматра се да је некад настањивао равнице централног дела Сједињених Држава и то између Стеновитих планина и реке Мисисипи. Последњих година црнопрсти твор примећен је и у Јужној и Северној Дакоти и Небраски. Три овакве животиње „играле“ су у филму Волта Дизнија „Птерија која нестаје“. Црнопрсти твор веома личи на куну и поред прстију има тамну „маску“ на њушци и врху репа. То је вижљаста животиња кратких ногу, дуге длаке и густог поткрзна. Грабљивица је и углавном живи у близини преријских паса којима се храни и чије јазбине „присваја“.

КОАЛА или црноноси медвед у ствари је торбар али га због густог вунастог крзна и велике главе, која подсећа на медвеђу, сматрају медведом. Вероватно је због тога и послужио као модел за дечију играчку — мецу од плиша. Коала живи на дрвећу еукалиптуса, има велики гумasti нос, мале очи, меке округле уши оивичене дужим длакама и закржљао реп. На предњим шапама, налик на шаке, први и други прст су одвојени од осталих. Одрастао мужјак дугачак је од 60 до 85 цм и тежак између 5 и 15 кг. Женка носи младунче 25 до 30 дана које је, кад дође на свет тешко свега 5 грама и дугачко 2 цм и зато остаје у мајчиној торби око 6 месеци док се потпуно не развије. Коала живи само у Аустралији. Ловили су га тако да је готово сасвим истребљен.

ПЛАНИ

Д а је кисеоник неопходан за опстанак већине живих бића, знају сви. Али, овај гас без боје, укуса и мириса, у исто време представља за њих и страшну опасност! „Нападачки“ расположен, он се сједињује готово са свим хемијским елементима! Иако сам не гори, може да оксидише, другим речима да сагори, свако органско једињење. Најбоље су то на својој кожи осетила прва жива бића наше планете која су морала да створе нарочит систем одбране од кисеоника, да науче како да угасе пожар готов да букне свакога часа. Срећом по њих тада је

још било мало кисеоника у ваздуху.

Исто тако, мало је познато да и данас постоје животиње које никако не подносе кисеоник, чак ни у најмањим количинама. Аскариде, паразите који доста често нападају човека, лекари ефикасно убијају — кисеоником.

И за човека вишак кисеоника представља опасност. У чистом кисеонику он не може да пробави више од двадесет и четири часа, а ако је овај гас још и под притиском, рецимо од 2—4 атмосфере као у гњурачким скафандрима, већ после сат-два наступа „пијанство“ од ки-

сеоника, а затим и грчеви који могу да доведу и до смрти.

Шпајз за кисеоник

Жива бића одавно су научила како да у свом организму створе резервоаре воде или оставе хране. Јер, никад није лоше имати на располагању неку залиху — за хладне дане, за сушни период. Кисеоника је, међутим, на Земљи увек било довољно, па није било ни потребно да се граде неки посебни магацини за овај гас без којег нема дисања, нема сагоревања материја у организму, нема живота. Ипак, свака животиња, сваки човек, има малу резерву кисеоника и то тамо где се он највише и троши — у мишићима.

Кад мишићи ногу тркача на сто метара раде појачано, или крила роде, или чепусти лава, немогуће је снабдети их довољном количином кисеоника. Али, зато, у време кад мирују, они се сами постарају да прикупе извесну залиху. За њу они немају посебне магацине већ им при том помаже једна нарочита материја која се зове мио-глобин. То је у ствари мишићни хемоглобин са којим кисеоник ступа у хемијску реакцију. Једноставније речено, везује се за њега и тако задржава у мишићима а, чим у току каквог тежег рада осетимо недостатак кисеоника, овај елемент се одваја од мио-

глобина и истог часа користи за добијање нове енергије.

Залихе кисеоника у организмима животиња су приличне. У сваком граму срчаног мишића пса и коња има по два кубна сантиметра кисеоника, а у орцу ноја чак и два и по! Ове резерве су нарочито важне за птице и животиње које роне. Као што се зна оне немају шкрге и дишу под водом користећи само онај кисеоник који су понеле собом. И код њих

гачији начин. Таква је електрична јегула, крупна риба која живи у рекама Јужне Америке.

Кад треба да прибави ручак или се одбрани од непријатеља (а једини се усуђује да је нападне човек), она пушта у дејство своје страшно оружје — електричну струју. Њено пражњење тако је јако да није безопасно ни по човека. Ова риба ствара струју напона до 600 волти!

У сушном периоду, кад у тропским пределима воде у

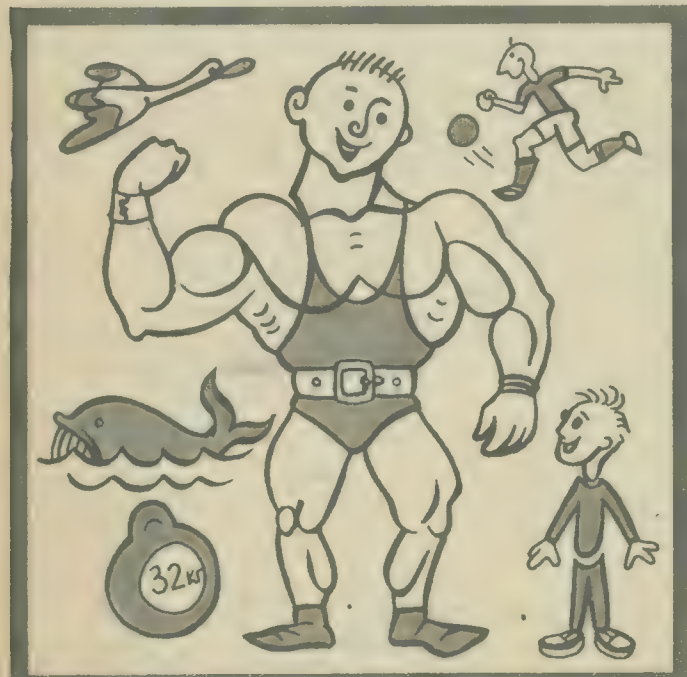

су залихе кисеоника у мишићима, разуме се, и само захваљујући њима тит уљешура може да остане под водом дуго и превали миље и миље не помалајући се на површини...

Чувај се јегуље!

Али, има животиња које се сналазе на сасвим дру-

рекама нагло опадну и претворе се у низ језерца и барица, у плиткој води загрејаној топлим сунчевим зрацима почиње да трули растине а микроорганизми бујају фантастичном брзином. Њима је потребно много кисеоника и они готово сав извуку из воде. Становници баба почињу да даху. Рибе испливају до саме површине, извирују из воде и гутају ваздух право устима. Само се јегуље осећају

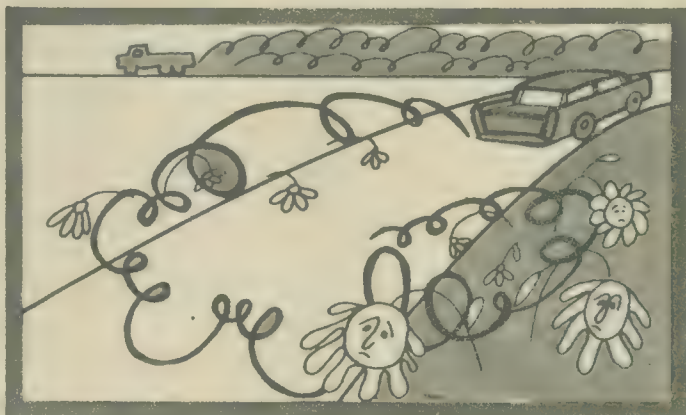

СТА КОЈА ПУШИ

ДАВНО СУ ПРОШЛА ВРЕМЕНА КАД СУ СЕ ЖИВА
БИЋА НА ЗЕМЉИ БОРИЛА — ПРОТИВ КИСЕОНИКА!

одлично. Јаким електрицитетом који испуштају, оне разлажу воду на водоник и кисеоник и тамо где има ових риба, вода је увек богата кисеоником. У исто време кад се одвија електрични удар и у телу саме јегуље долази до разлагања воде на саставне елементе. Кисеоник добијен електролизом одмах се разноси по целом телу рибе, а од водоника јегуља мора да се спасава. Он излази кроз шкрге и у дугачком танком низу малецни мехури журе према површини. И, тамо где се на површини реке појављују мали клубуци гаса, домороци, бразилски Индијанци, неће ни за живу главу загазити у воду. Они знају да на дну вреба опасна рибе-

Данас у Земљиној атмосфери има више од једног квадриљона тона кисеоника. Кад би се то написало, добила би се цифра од једне јединице и петнаест ну-

дахнемо, увлачимо у плућа ваздух са свим његовим примесима. За двадесет и четири часа кроз плућа пролази 17 кубних метара ваздуха који тежи 22 килограма. Он се састоји углавном из два гаса: кисеоника и азота. Проценат угљен-диоксида у њему сасвим је мали — 0,03 процента и, мада проучавања показују да се његово присуство у ваздуху из године у годину нешто повећава, то никога не треба да брине. Напротив, кад би се количина слободног угљен-диоксида смањила, то би за човечанство била права катастрофа. Без тога гаса штетног за животиње, биљке не би могле да опстану. А без њих, нема ни нас.

Али, у ваздуху осим угљен-диоксида, разних водених испарења која нису штетна по човека и многих опасних микроорганизама који нападају наше здравље, има и неких материја за које је сам човек крив.

густо као канадска шума, полиција је принуђена да с времена на време заустави саобраћај јер је на уређајима који контролишу загађеност ваздуха казала прешла дозвољену границу! Исто је тако у густо насељеној Холандији, у Мадриду који се сматра најзагађенијим градом Европе, у Паризу, у Великој Британији где је у многим градовима немогуће осушити рубље јер га зачас прекрије гар, у Сент Луису где су се сви борови у околини града осушили и где бодљикава жица око имања фармера која је некад трајала и по двадесет година, сада зарђа за четири. Тако је, морамо признати и код нас, у Сарајеву, у Београду, у Зеници, Јесеницама.

Што је најгоре, прашина и разне отпадне материје, од којих су неке и отровне, висе као шешир над тим градовима, у нижим слојевима атмосфере и не дозвољавају чистом ваздуху ни да се „примакне“. Једино је нешто боље после какве обилне кише.

Доста црна слика, нема шта! Па ипак, научници сматрају да битка за кисеоник није изгубљена. Она је тек почела и све што загађује ваздух мора се променити.

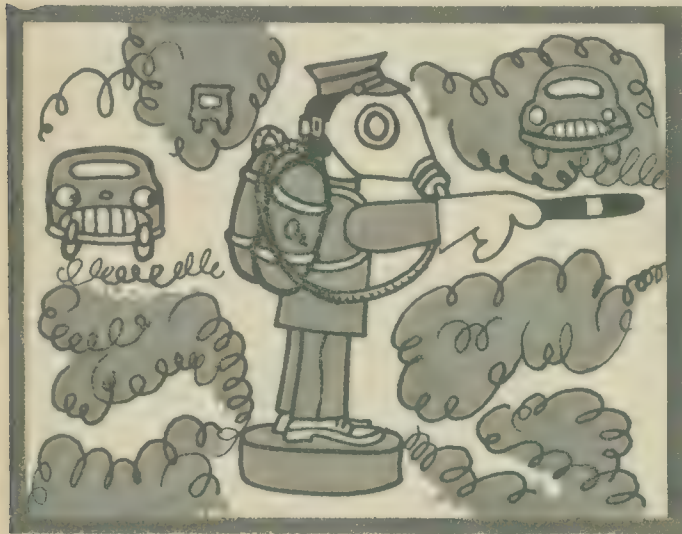
Из фабричких димњака кулаће мање дима. То се може постићи на разне начине. Ако гориво потпуније сагорева, мање је дима, мање отпадака. Дим се мо-

же „туширати“ и „умивати“, али за сад се најчешће на врх димњака постављају специјални филтри који штетним састојцима не дају напоље. Још су најбољи такозвани затворени циклуси у којима се никакви штетни отпади не избацују напоље већ се користе у даљој производњи. Они представљају будућност.

Преко читавих брда прашине и јаловине из рудника велике цистерне преливају специјални раствор који се после неколико часова стврдне и образује танку опну. Ветар више не може да разноси прашину и покрива рударска насеља сивим наслагама. А на пролеће, преко овог слоја насипа се црица и, после неколико година, на месту где је некад стајала ружна и опасна гомила, процветаће воћњаци, башта, виноград.

Наравно, и највећи загађивач ваздуха у градовима — аутомобил — мора нестати. Овакав какав је с бензинским погоном он својим издувним гасовима веома штети здрављу, и возача и пешака. У будућности, која није тако далеко, аутомобиле ће покретати електрична енергија. И, најпре у великим градовима, а затим и у мањим, нестане класичан аутомобил који познајемо. Њега ћемо моћи да видимо само у музеју.

В. С.

тина, дугачка и до два метра, спремна да озбиљно и непријатно пецне!

Добри угљен-диоксид

На Земљи је некад давно створена једна савршена равнотежа: животиње (ту је, наравно, и човек) употребљавају кисеоник претварајући га у угљен-диоксид, а биљке чине обротно. Оне стално обнављају залихе кисеоника! Како је то данас кад се зна да је за последњих сто педесет година потрошња кисеоника нагло порасла и да сваке године сагоревају све веће количине угља, нафте, плина, да је све више авиона, аутомобила, за шта је, опет, неопходан кисеоник?

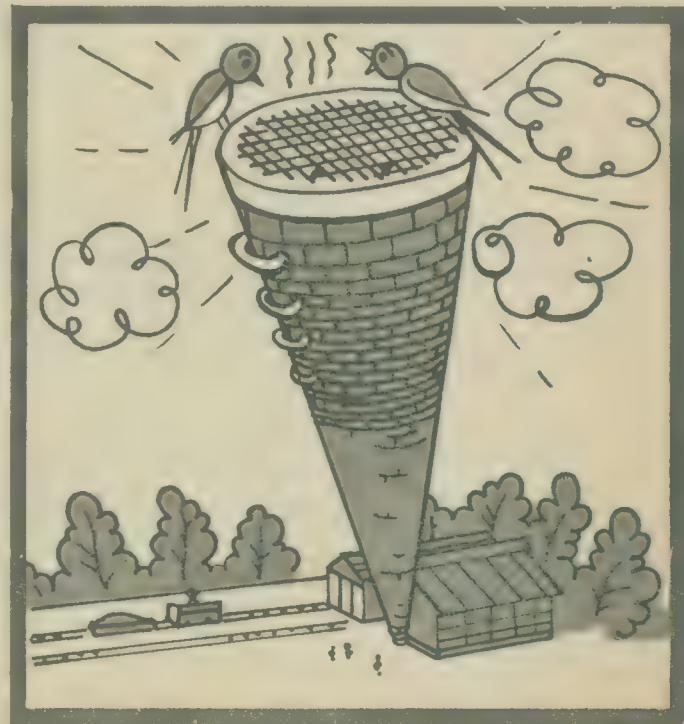
ла! Изгледа много, али тај утисак вара. Само за дисање животиња и биљака кисеоника би било довољно за свега две хиљаде година. Па ипак, најпрецизније анализе показале су да се његова количина у атмосфери не смањује! Значи, биљке још успевају да изађу на крај са својим задатком. Па кад је тако, откуд се онда појавила потреба за кисеоником у боцама? (У Токију, на најпрометнијим раскрсницама, саобраћајци као део редовне опреме добијају апарат с кисеоником и маском, у великим градовима Сједињених Држава жене које очекују бебу носе са собом неку врсту „торбице“ с кисеоником из које могу да се надишу чистог ваздуха (кад за то осете потребу).)

На жалост, ни човек, ни животиње не умеју да одвоје кисеоник од осталих гасова из ваздуха. Кад у-

Аутомобил иде у музеј

Чак и над најмањим острвцем, изгубљеним у огромном пространству каквог океана, атмосфера садржи честице прљавштине. Њу овде доноси ветар, исти онај који, на пример, песак из Сахаре пребацује преко Атлантског океана, чак до Кубе, до острва Барбадос, где ће зрнце потонути у воде Карипског мора. А шта онда очекивати од ваздуха над континентима, над градовима?

У Њујорку, само један фабрички димњак, избаци 200 тона честица чађи. У Руру, огромној рударско-индустријској области Западне Немачке, где је све сиво и где димњаци расту

Било је око дванаест часова, 5. фебруара 1973. године, када је Тоширо Ковава почео да спаја последње каблове у подземном тунелу телефонске компаније у Осаки.

— Још само мало — добацио је свом другу Тадашију који је нестрпљиво цупкао крај њега.

— Било је већ крајње време — одврати овај. — Не волим да радим под земљом.

— Па, мени је свеједно — рече Тоширо и настави да ради.

— Мени није, после оног догађаја из рата. Било је страшно...

— рече Тадаши Јамаба и обриса надланицом знојаво чело. Кад год би се сетио догађаја од пре тридесетак година, облио би га хладан зној.

— Али, сада није рат — примети Тоширо.

Тадаши га нервозно прекиде:

— Знам да није, али не волим да радим под земљом! Споји већ једном те каблове и бежимо одавде.

Мрмљајући себи у браду Тоширо је довршио посао и последњи пут проверио да ли је кабл добро причвршћен.

— Хајде већ једном! — пожуривао га је Тадаши. — И осветли ми да покупим алат.

— Теби се баш жури — добацио му је Тоширо. — Попушимо бар по цигарету.

— Попушићемо напољу. Осветли ми кад ти кажем!

ГДЕ ЈЕ ПИНЦЕТА?

Тоширо га послуша и Тадаши поче да скупља растурени алат и да га слаже у торбу гунђајући:

— Нису смели да ме пошаљу у овај тунел. Сви знају шта ми се догодило у рату... Увек се бојим кад треба да сиђем под земљу.

— Па зашто си онда сишао?

— Како зашто? — љутну се Тадаши. — Зато што су ми наредили. Као да је неког брига што је мене страх... Никад не знаш како ћеш изићи одавде.

— Степеницама — подсмејну се Тоширо. — Јеси ли се предомислио, хоћеш ли ипак цигарету.

— Не, пушићу кад изиђем... Тако је било и у рату. Официр ме је упитао хоћу ли цигарету, а онда се догодила несрећа. Бункер је одлетео у ваздух. Ух!

— Шта је сада?

— Чини ми се да недостаје једна пинцета.

Осветљавајући околу батеријском лампом, Тоширо упита:

— Јеси ли сигуран?

— Да... биле су две, твоја и моја. Овде је само једна.

— Чија?

— Колебајући се тренутак, Тадаши одговори:

— Твоја.

— Онда иди и потражи своју. Сигурно си је заборавио тамо где си спајао каблове. Хајде, иди!

СЕЋАЊЕ НА БУНКЕР

Тадаши се невољно подиже. Само му је још то требало. Надао се да ће за неколико минута већ бити напољу а, ето, изгубио је ту пинцету! Размишљао је да замоли Тошира да је потражи. Он се не плаши затвореног простора, а и зашто би кад није био у рату.

— Тоширо, молим те, иди ти! — замолио је.

Али, Тоширо није хтео ни да чује. Желео је да попуши цигарету, а и није имао нимало разу-

мевања за Тадашијев страх. Тадаши уздахну. Морао је да иде сам.

— Одмах се враћам, чекај ме — рече тешко дишући.

Тоширо се тек сада забринуо за њега.

— Шта ти је? — упитао је. — Не осећаш се добро?

— Чини ми се да... да ми недостаје ваздуха.

— Глупости, има довољно ваздуха. Само си опседнут сећањем на рат. Хајде, поћи већ једном!

Тадаши упали лампу и крену подземним ходником. Дао би целу месечну плату само да се овог тренутка налази напољу. Овај ходник подсећао га је на онај бункер у којем је за време рата провео три недеље. Тадаши уздрхта целим телом. Никад неће моћи да заборави онај дан кад је у бункеру експлодирао метан који је продирао кроз пукотине у земљи. Нико осим њега није остао жив. Тада се зарекао да никад више неће сићи под земљу.

Срце му је убрзано тукло. Мора да пожуре. Где ли је само та проклета пинцета... Осећао је да му недостаје ваздуха. Нешто ће се десити. Можда ће се угушити. Каква иронија, мислио је. Спасао се страшне смрти у бункеру да би завршио у подземном ходнику телефонске компаније. Потрчао је.

Не сме више о томе да размишља, не сме да дозволи да га обузме паника. Овде му се ништа не може догодити! Зар је полудео. Одједном, осетио је струјање свежег ваздуха и застao. Угасио је лампу и погледао навише одакле је допирала слаба светлост. Отвор за вентилацију! То га је умирило.

ГОТОВО ЈЕ!

Дубоко је удахнуо свеж ваздух и истог тренутка ужасан страх

паралисао му је тело. Запахнуо га је добро познат мирис и он је са ужасом схватио да је то метан. Гас се већ ширио ходником а Тоширо и он нису га осетили. Морају што пре напоље ако не желе да се угуше.

— Тоширооо! — викнуо је и у истом тренутку се сетио цигарете. Ако Тоширо сада, као некад давно онај официр, запали шибицу...

— Тоширооо! — крикнуо је из безумљено.

Али, било је већ касно. Видео је како је недалеко од њега загорела пламен. Истог тренутка одјекнула је страшна експлозија праћена заглашујућом тутњавом. Тадаши осети силовит ударац, прасак и нешто чудно, као да леги. Готово је, помисли.

Кад се освестио, изнад њега је било плаво небо. Људи у белим униформама трчкарали су околу, вичући нешто. Тадаши је склопио очи и уморно се осмехнуо. Још једном се извукао!

Неколико дана касније, у болници, сазнао је да је остао жив захваљујући томе што се нашао испод отвора за вентилацију кроз који га је избацио притисак ваздуха. Тоширо није стигао да попуши своју последњу цигарету: разнела га је експлозија.

О.В.

Последња цигарета

СРЕЋКО

Фантом: ДИЈАНА - ЈУНАК ДАНА

СЕСТРА ДИЈАНА ПАЛМЕР СЛ ЕКИПОМ УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА, НА ЈЕДНОМ КАРИПСКОМ ОСТРВУ...

ДАНИ СУ ИСПУЊЕНИ РАДОМ...

ДАНАС
ТИ ЈЕ
МНОГО
БОЉЕ!

СЛОБОДНИ ЧАСОВИ КУПАЊЕМ...

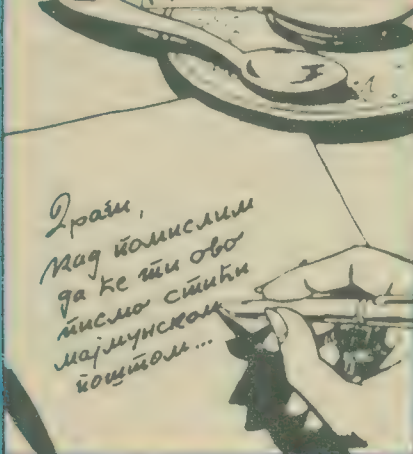

ВОЛЕЛА БИХ
ДА РОНИМ! МОЖДА
БИ КИРК МОГАО ДА
НАЂЕ ОПРЕМУ!

АЛИ СУ ВЕЧЕРИ ПУСТЕ И ДУГЕ...

ДИЈАНА ПАЛМЕР

Драги,
Надпоштом
да ће ти ово
писмо стићи
мајмунском
поштом...

РЕЈ ЈЕ
ПОЗВАО
ЗА ВЕЧЕ -
РАС ЦЕЛУ
НАШУ
ЕКИ -
ПУ!

ШТА
РАДИ
ТАЈ
РЕЈ?

ПРАВИ ПАРЕ!
ПОЛА ОСТРВА
ПРИПАДА ЊЕМУ!
А ПОЗИВА НАС
САМО ЗБОГ
ТЕБЕ,
ДИЈАНА!

ТА ДИЈАНА! ЛУД
САМ ЗА ЊОМ! А ОНА
НЕЋЕ ДА
САМА ИЗИ -
ЂЕ СА
МНОМ...

РЕЈ, ТРАЖИ -
ЛИ СТЕ ДА
ПАЗИМ
НА
ИЗВЕ -
СНА
ПИСМА...

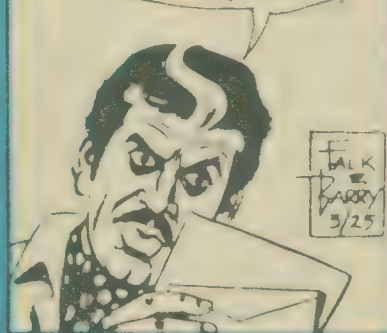

НЕ
ИЗГОВА -
РАЗ МОЋЕ
ИМЕ...
А ПИСМО
ДОНЕ -
СИ!

ЗНАЧИ,
ДИЈАНА ПИШЕ
НЕКОМ ТИПУ
У АФРИКУ?

МАЈМУНСКА
ПОШТА... ПЕКИ -
НА... ПИГМЕЈИ -
НИШТА НЕ РА -
ЗУМЕМ...

ЈА
СТИМ
ПИС -
МОМ
РИ -
ЗИКУ -
ЈЕМ...

А ЈА ТИ
ДОБРО
ПЛАЊАМ!
ЕВО ТИ...
ПОШЉИ
ГА!

ЉУБАЗ -
НО ОД
ВАС
ШТО СТЕ
ДОШ -
ЛИ...

А ОД
ВАС ШТО
СТЕ ПОЗ -
ВАЛИ ЦЕ -
ЛУ НАШУ
ЕКИПУ!

РЕЈ
НЕ СКИ -
ДА ПО -
ГЛЕД
С ДИЈА -
НЕ!

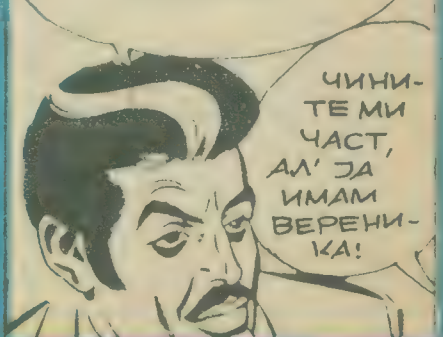
НЕ
БРИНИ!
ДИЈАНА
УМЕ ДА
СЕ ОД -
БРАНИ!

ВО -
ЛИМ
ВАС,
ДИЈА -
НА...

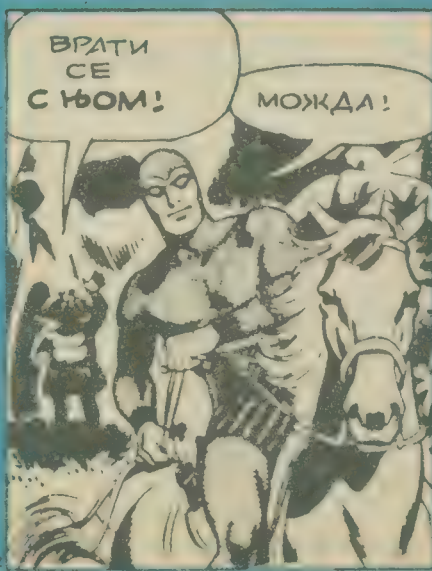
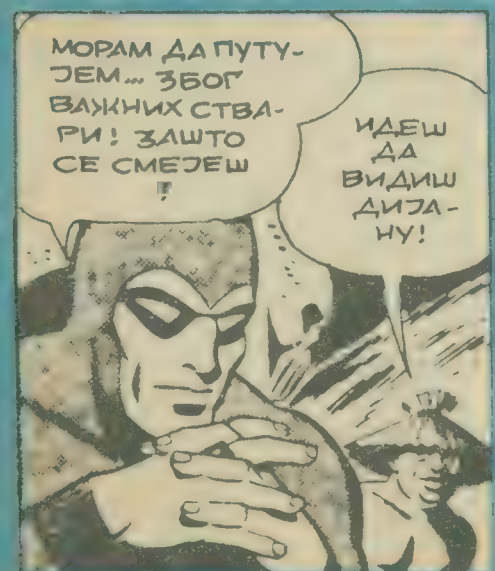
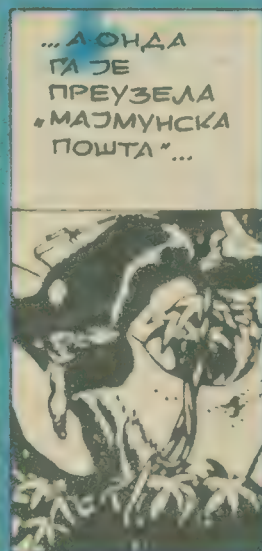
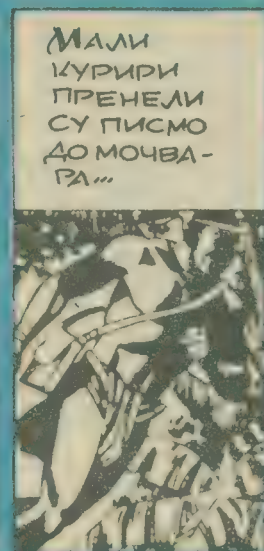

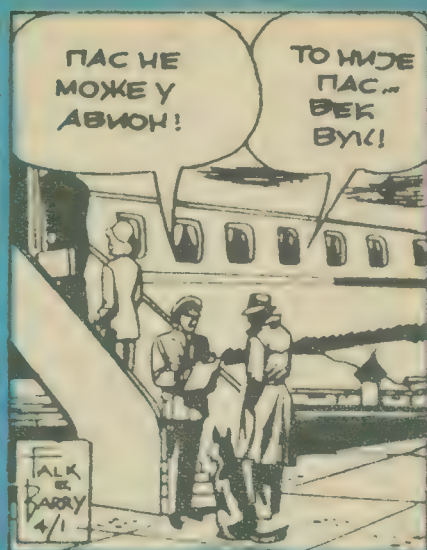
ТРЕБА
ДА СЕ
ВРАТИМО
ЗА
СТО!

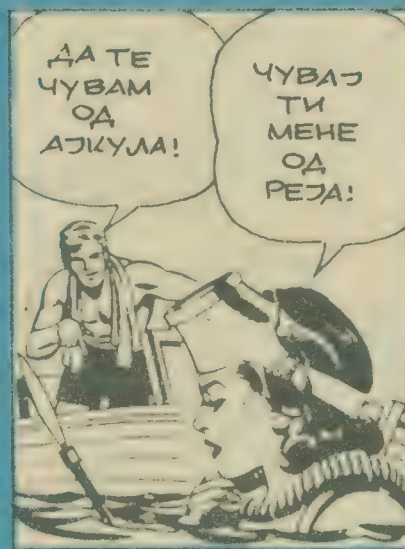
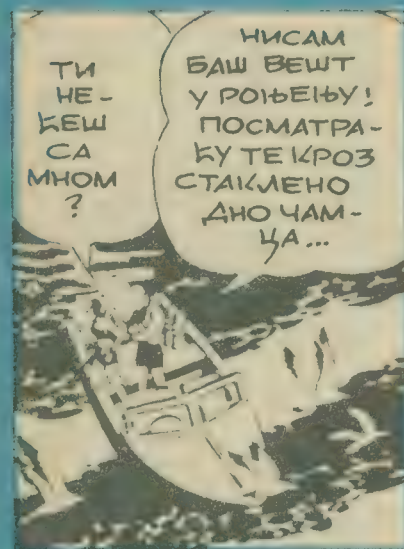
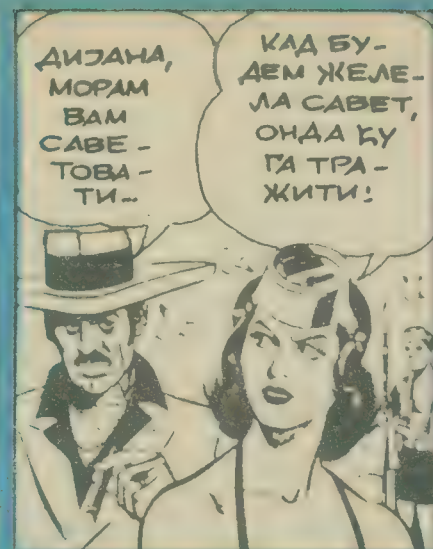
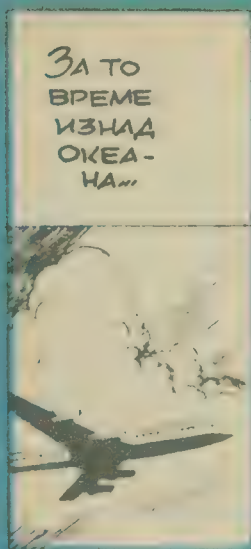
МОЋЕ НАМЕРЕ
СУ ЧАСНЕ!
ЖЕЛИМ ДА СЕ
ОЖЕНИМ...

ЧИНИ -
ТЕ МИ
ЧАСТ,
АЛ' ЈА
ИМАМ
ВЕРЕНИ -
КА!

И БИШ КАД
ЈЕ ХТЕЛА
ДА „ПУЦА“...

ЗАШТО ЛИ
ЈЕ ПУСТИЛА
РИБУ ДА
УМАКНЕ?

У КОРАЛНОМ СПРУДУ
УКАЗАЛА СЕ ПЕКИНА...

ПЕКИНА...
И КАКВЕ СУ ТО
СТВАРИ У ЊОЈ?

ПОКУШАЈ ЈЕ
БИО УЗАЛУДАН...

ДОЛЕ
ЈЕ ПЕКИНА...
ПУНА
НЕКИХ
САНДУ-
КА!

МОЖДА
СА НЕКОГ
ДАВНО
ПОТО-
НУЛОГ
БРО-
ДА!

САНАУЦИ
МИ НЕ ИЗГЛЕ-
ДАЈУ
СТАРИ...

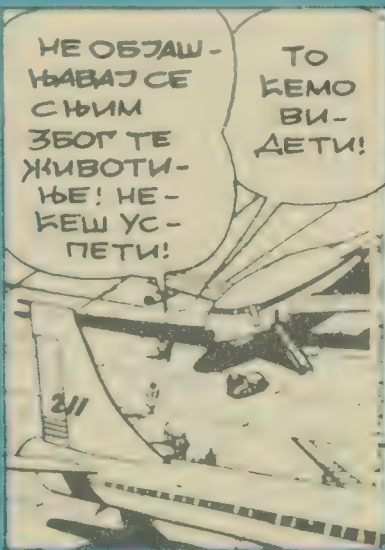
САД
МЕЊАТЕ
АВИОН!

ХВАЛА!

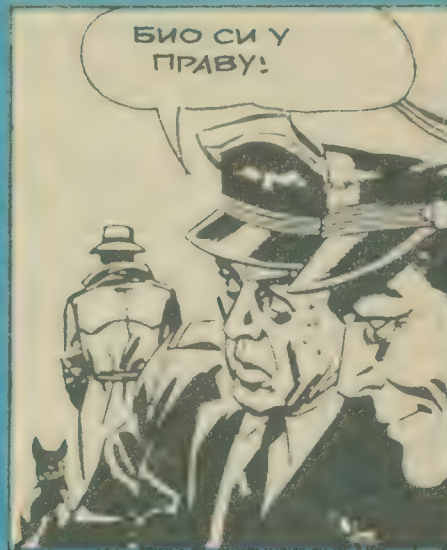

НЕ ОБЈАШ-
ЊАВАЈ СЕ
СЊИМ
ЗБОГ ТЕ
ЖИВОТИ-
ЊЕ! НЕ-
КЕШ УС-
ПЕТИ!

ТО
ЉЕМО
ВИ-
ДЕТИ!

БИО СИ У
ПРАВУ!

ХОЋЕМО
ЛИ И
ДАНАС
НА
МОРЕ?

ЖАО
МИ
ЈЕ...
ЗАУЗЕТ
САМ!

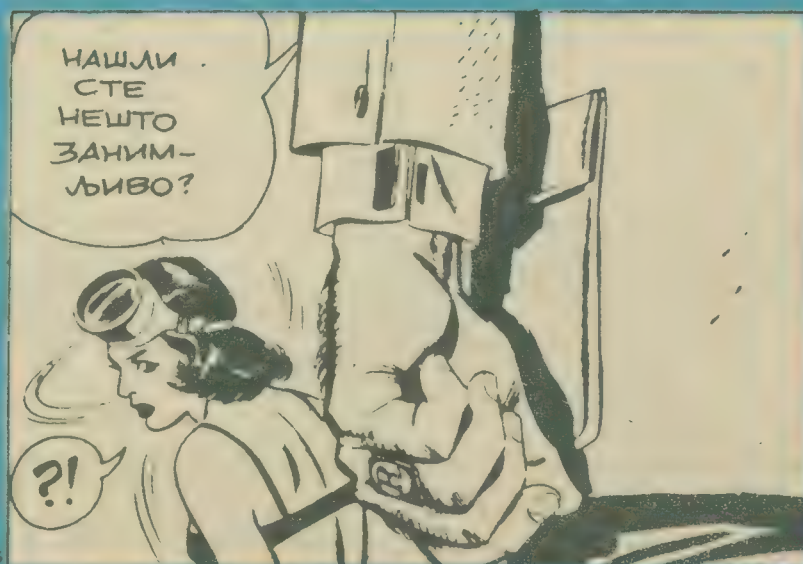
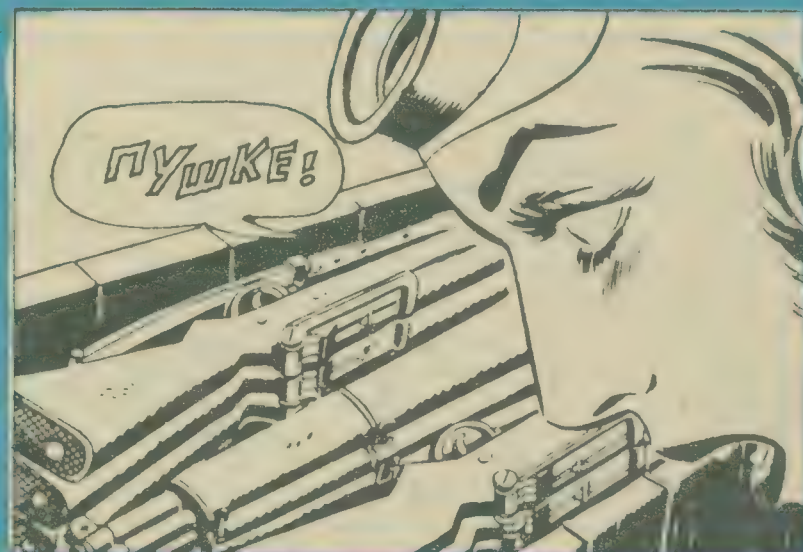

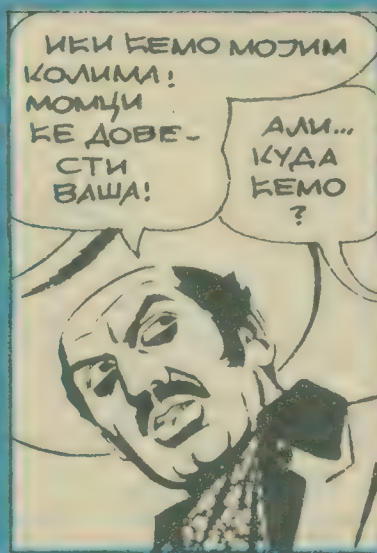
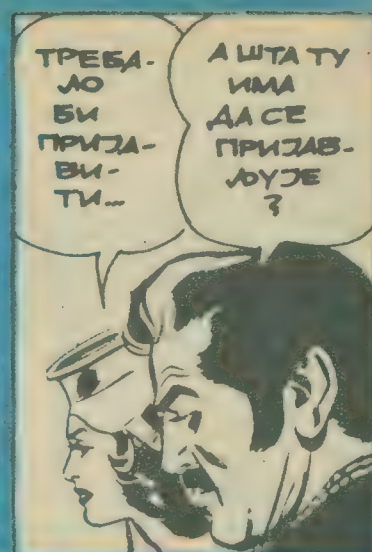
МОРАМ ДА
РАЗГЛЕДАМ
ТУ ПЕКИНУ... И
САНДУКЕ!

ОПЕТ РЕЈ...

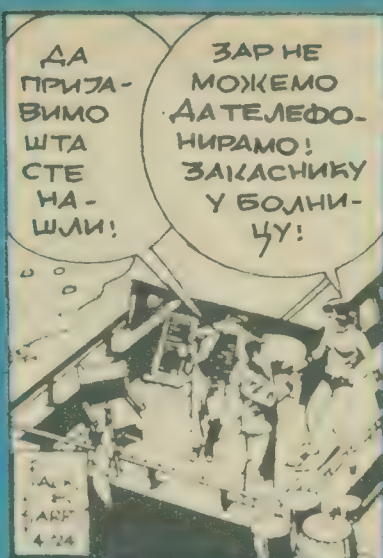

ДО ОБАЛСКЕ ПАТРОЛЕ...

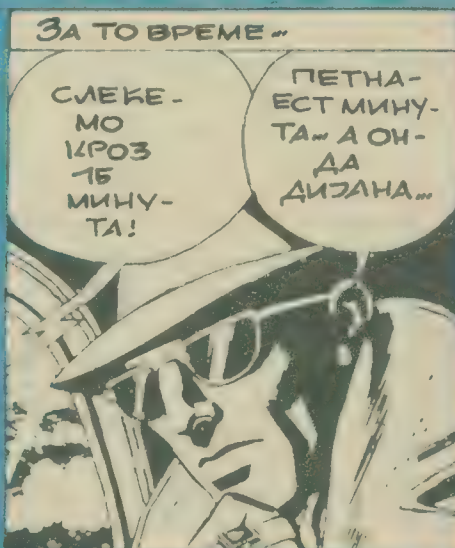
ЗАР НЕ МОЖЕМО ДА ТЕЛЕФОНИРАМО! ЗАКЛАСНИКУ У БОЛНИЦУ!

ПРОВЕРИТЕ ДА ЛИ СУ ЈОЗ КОЛА НА ПАРКИРАЛИШТУ!

ДИЈАНА!

СЛЕКЕМО КРОЗ 15 МИНУТА!

ПЕТНАЕСТ МИНУТА... А ОНДА ДИЈАНА...

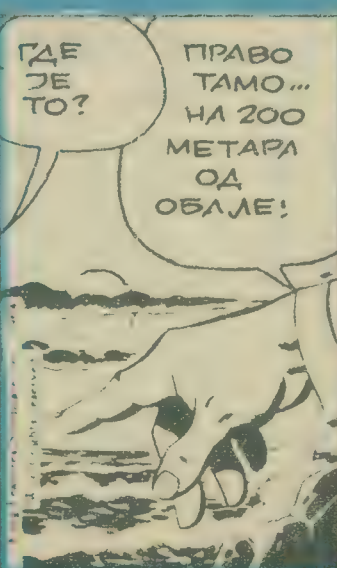
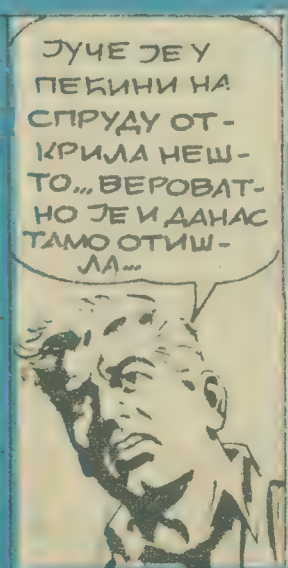
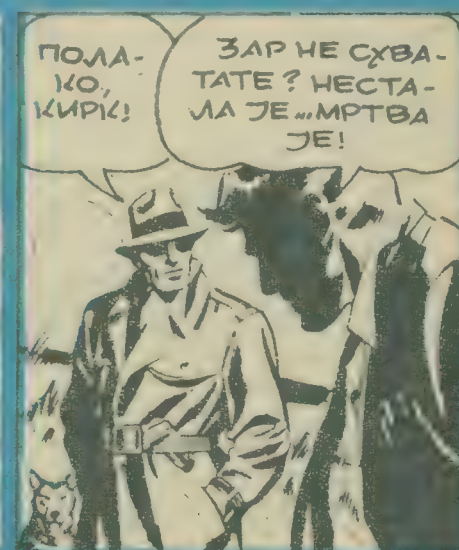
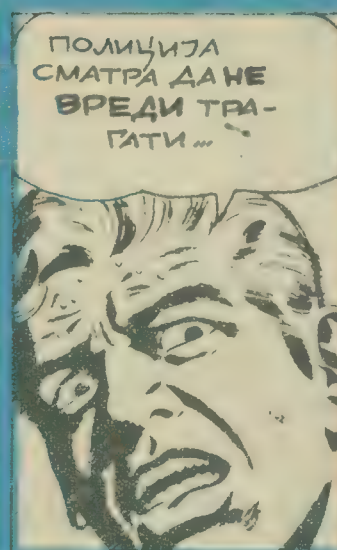
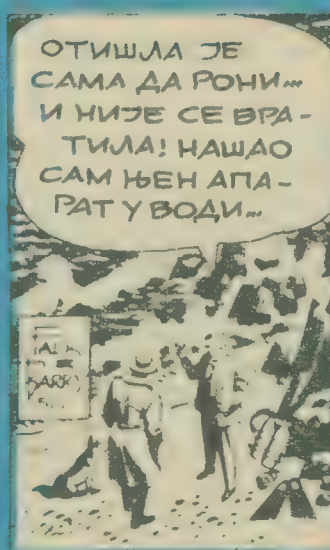
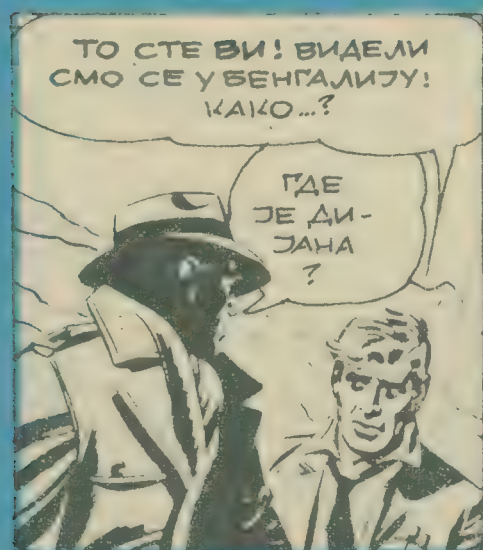
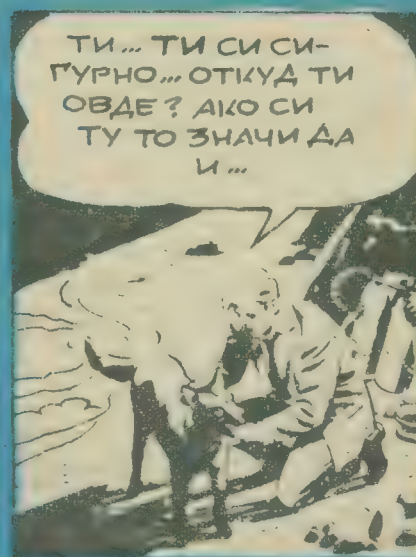
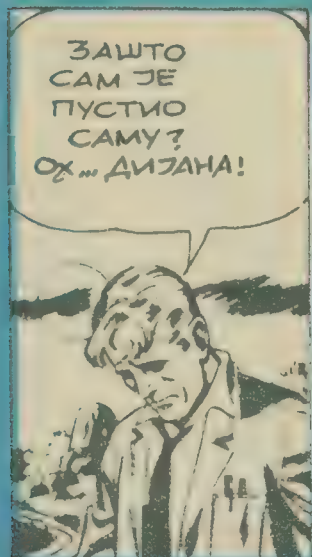
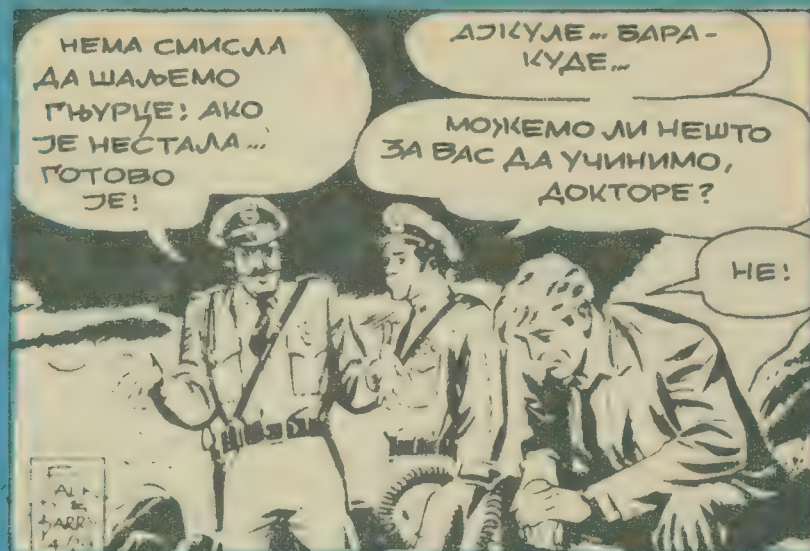
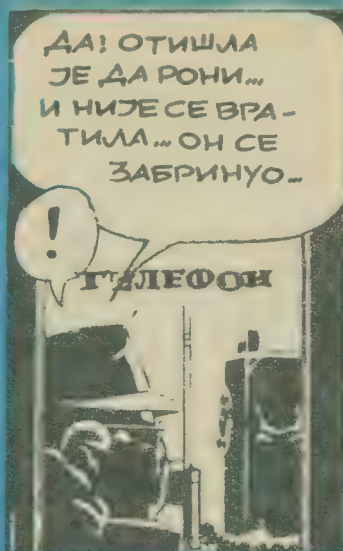
ЗНА ДА ДОЛАЗИМ... МОРА ДА ЈЕ ТУ!

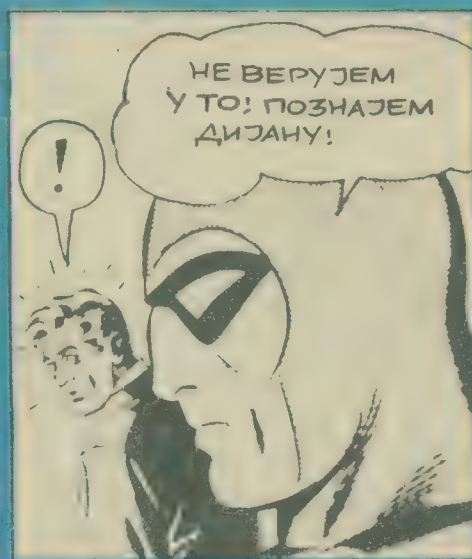
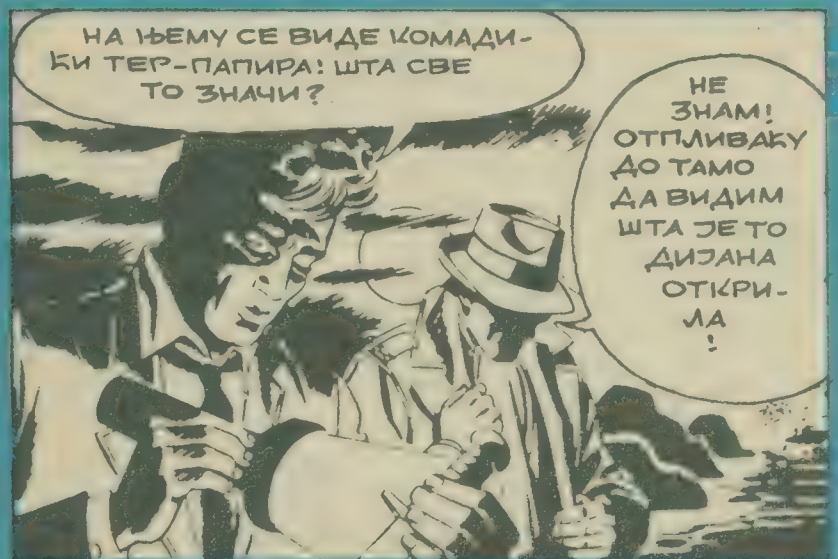

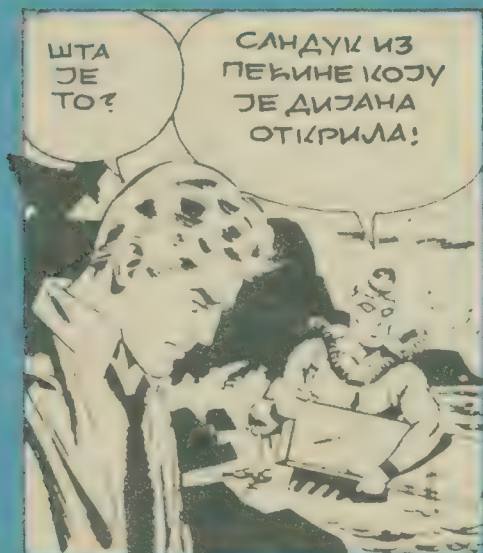
ДА ПРИЖАВИТЕ... ОПУШКАМА!

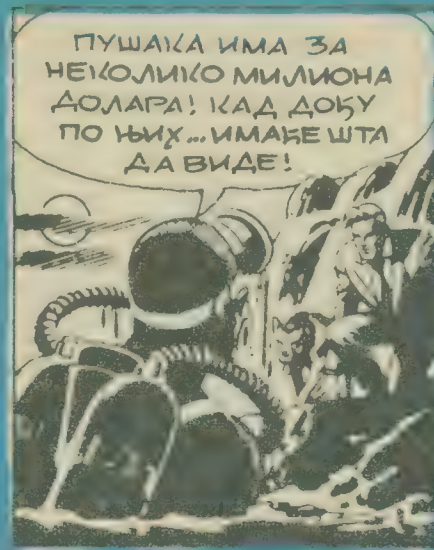
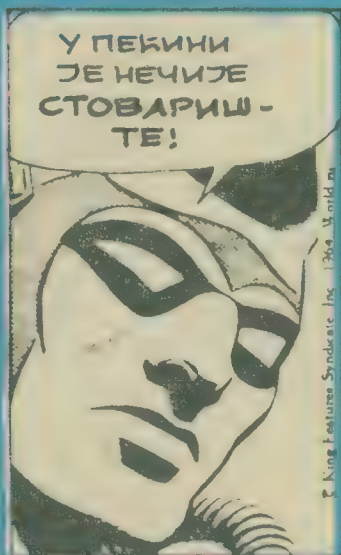

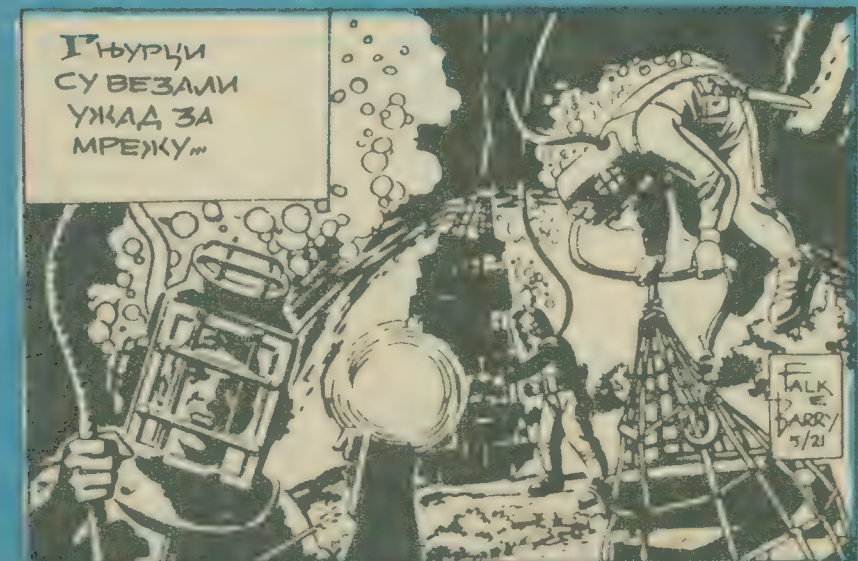
МЕНИ!

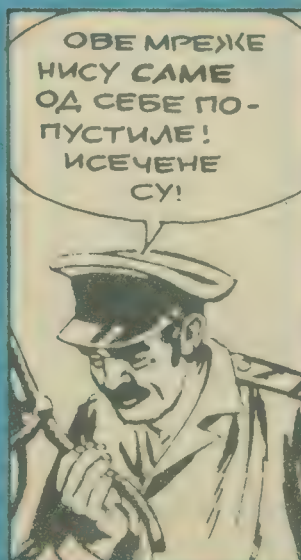
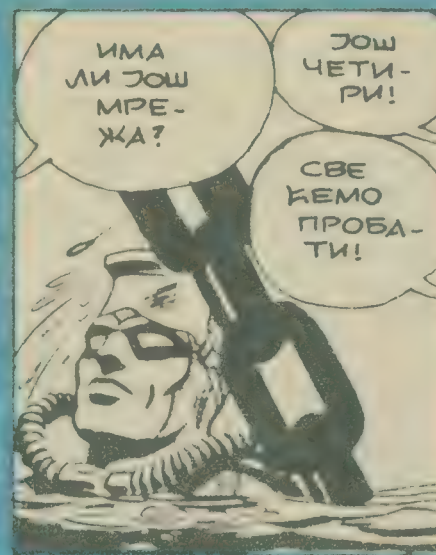
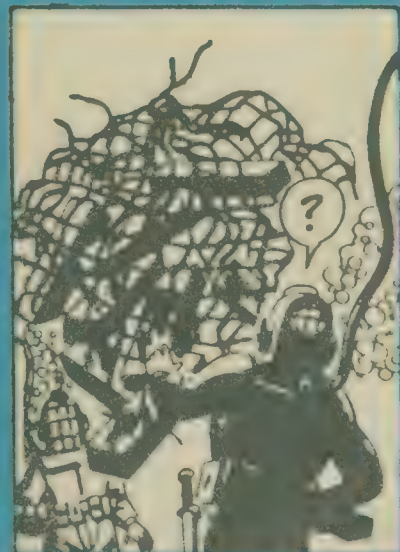
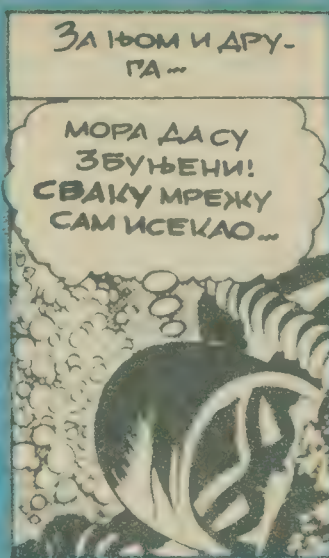

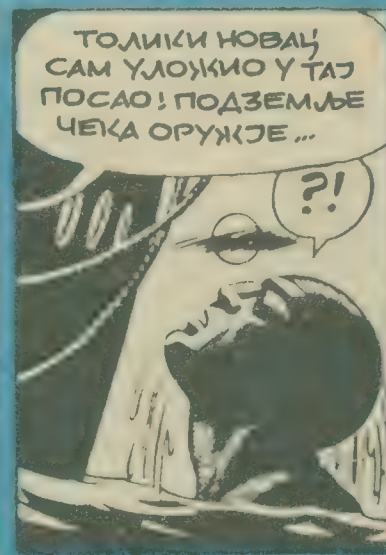
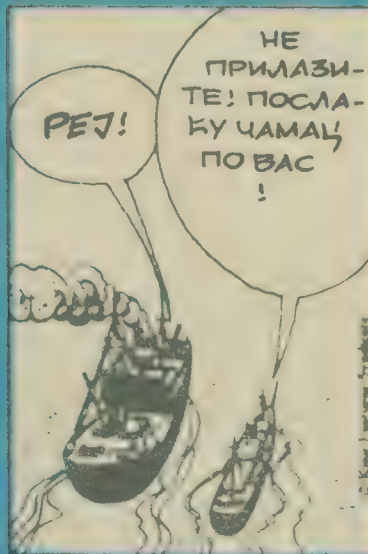
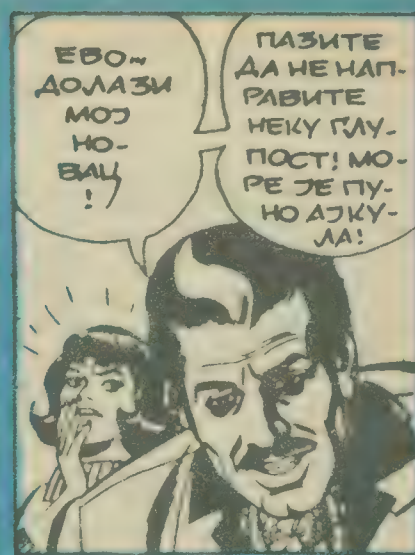
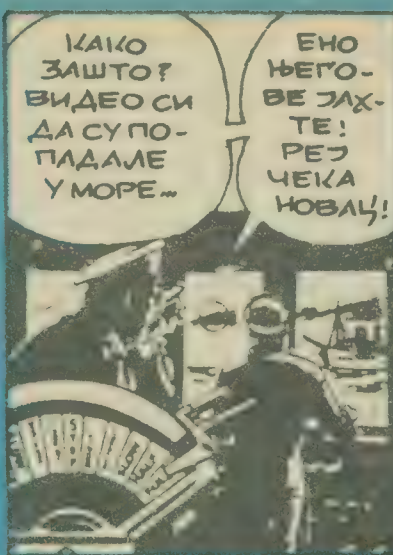

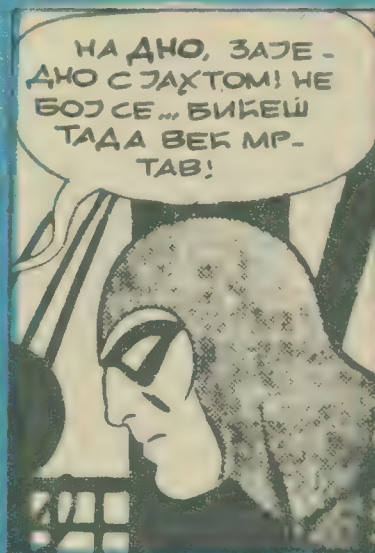
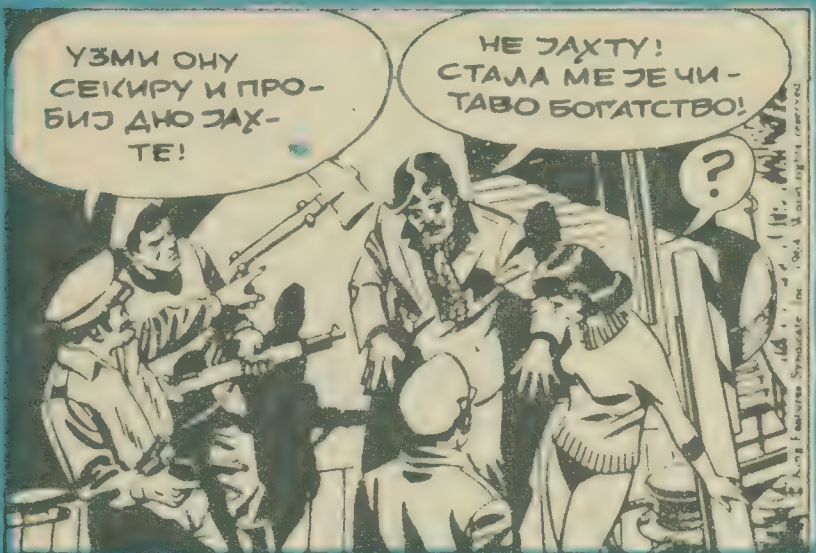
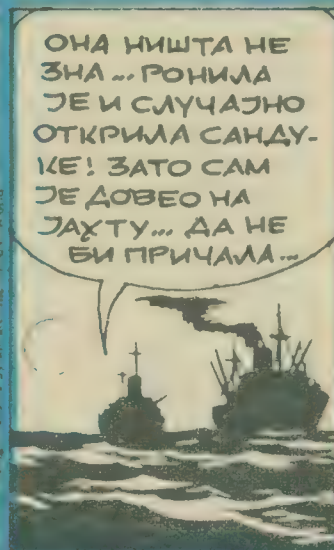
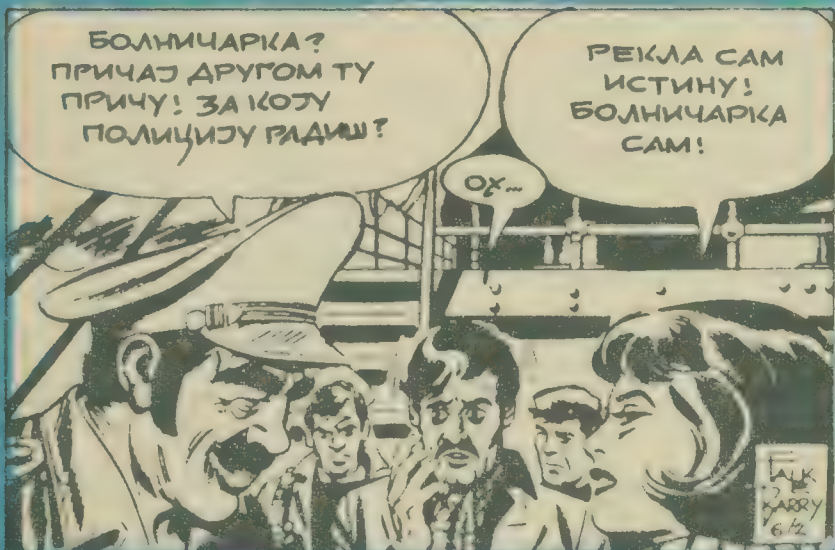

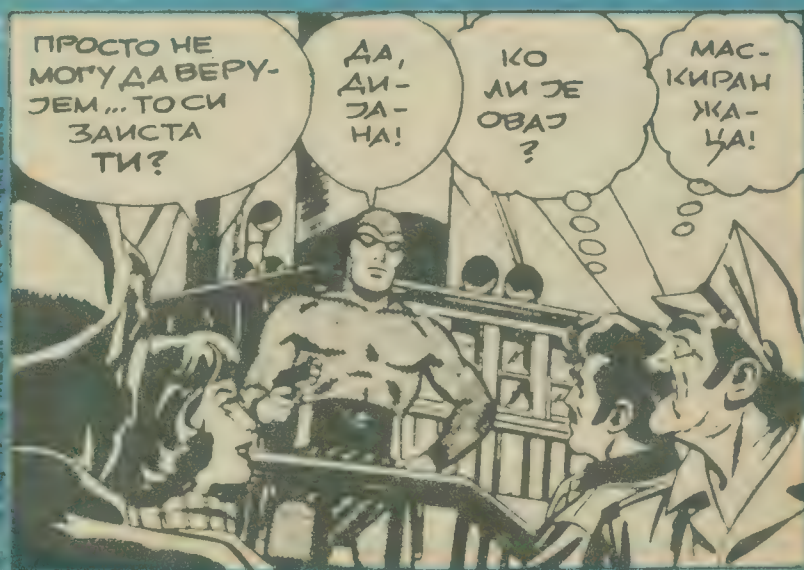
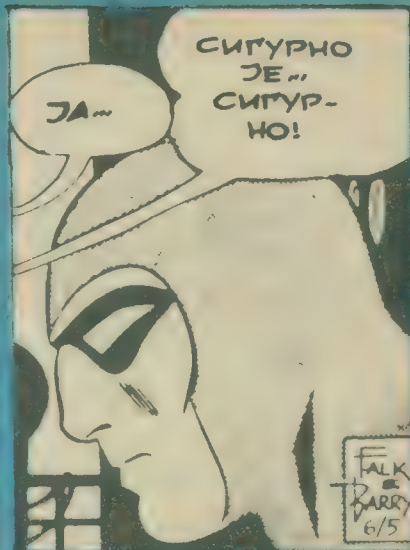

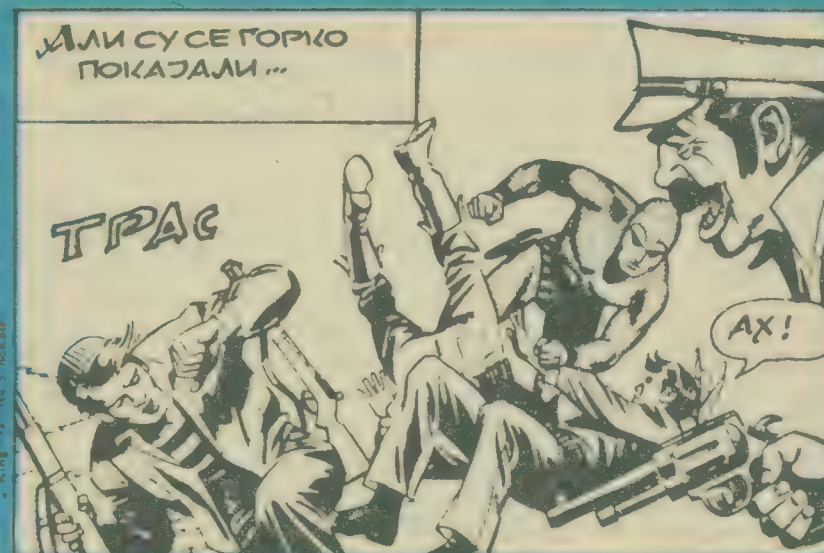
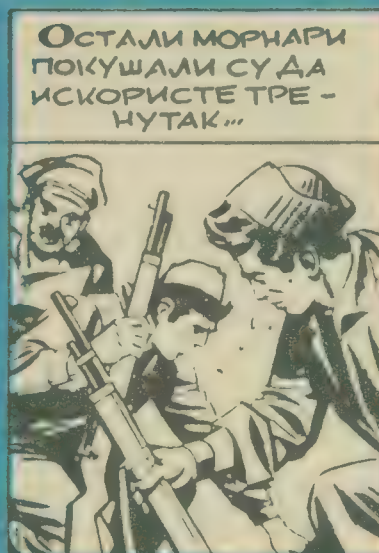

НЕ
РАЗУ-
МЕМ
СВЕ
ОВО
!

НИЈЕ ТЕШ-
КО РАЗУМЕТИ!
РЕЈ ЈЕ ПРЕКО
СВОЈИХ КАНА-
ЛА НАБАВИО
ОРУЖЈЕ...

И ХТЕО ЈЕ ДА
ГА ПРЕПРОДА РАЗ-
ГРАНАТОЈ МРЕЖИ
КОЈУ ИМА МА-
ФИЈА!

БАХ!

ДОБИО
ЈЕ
ВЕЛИ-
КУ АКОН-
ТАЦИЈУ...

НАШ МАС-
КИРАНИ ГЕ-
НИЈЕ КАО
ДА СВЕ
ЗНА!

КАПЕТАН
ЈЕ У ТОЈ РАБО-
ТИ БИО
ПОСРЕД-
НИК...

И САД СУ ОБО-
ЈИЦА НА ДВОСТРУ-
КОМ ГУБИТКУ!
ПРВО, ИЗГУБИЛИ
СУ НОВАЦ,
А ДРУГО...
МАФИЈА ЋЕ
ИМ СЕ СИГУР-
НО ОСВЕ-
ТИТИ!

А ОНИ ЗНАЈУ КАКО
ЈЕ МАФИЈА СУРОВА!
ДА ИХ ЊЕ СПАСЕМ...

ОХ!

ОБОЈИЦУ ЋУ
СТРПАТИ У
ЗАТВОР!

СИГУРНО
НА ЈАХТИ ПОС-
ТОЈИ СИГНАЛ-
НИ ПИШТОЛ!
ГДЕ ЈЕ?

НЕ
ЗНАМ!

РАЗ-
МИС-
ЛИ!

У...
МОЏОЈ
КАБИ-
НИ!

ПРИЧУВАЈ
ИХ ДОК ЈА
НЕ ПОЗОВЕМ
ПОМОК!

НЕКО НА
ПУЧИНИ ЗОВЕ
У ПОМОК!

СВЕТИОНИК
ЗОВЕ
ОБАЛСКУ
СТРАЖУ!

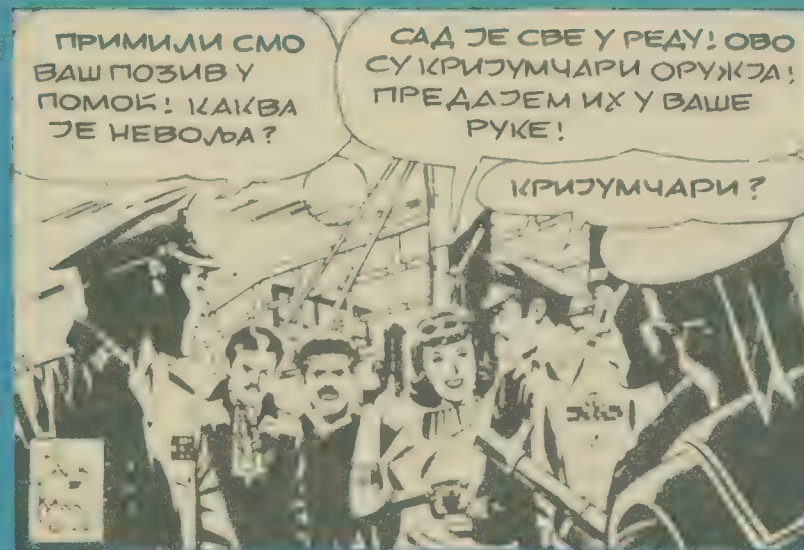
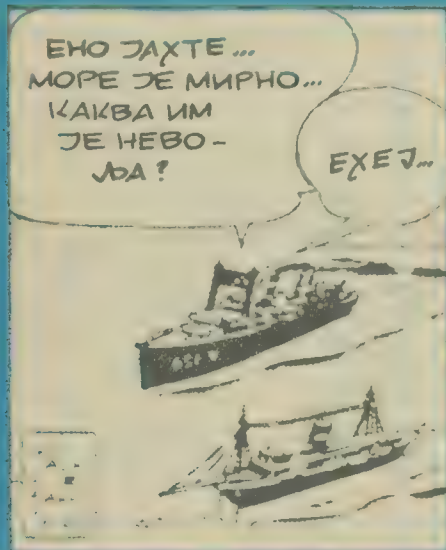
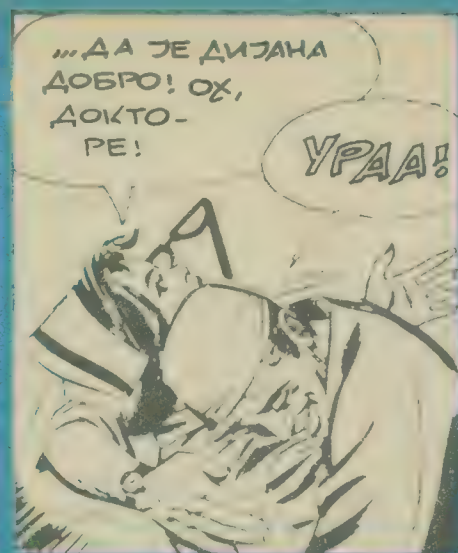

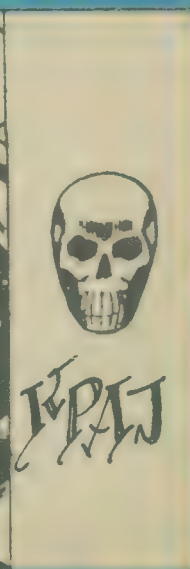
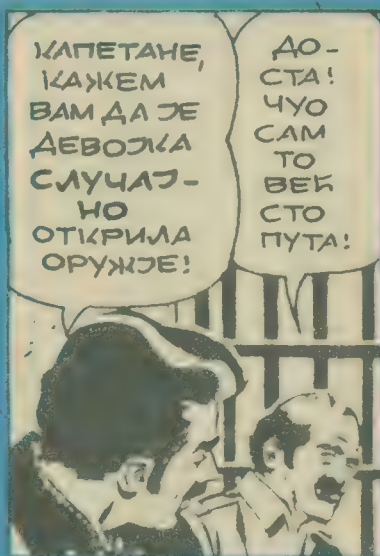
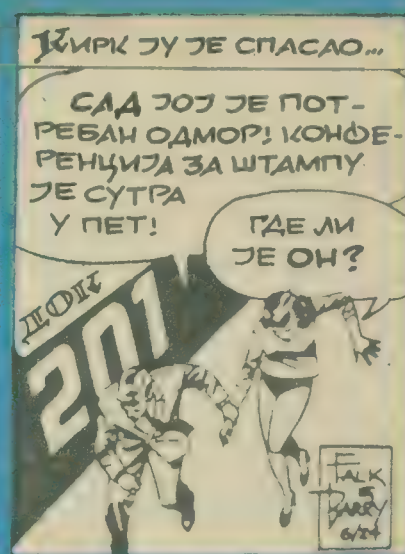
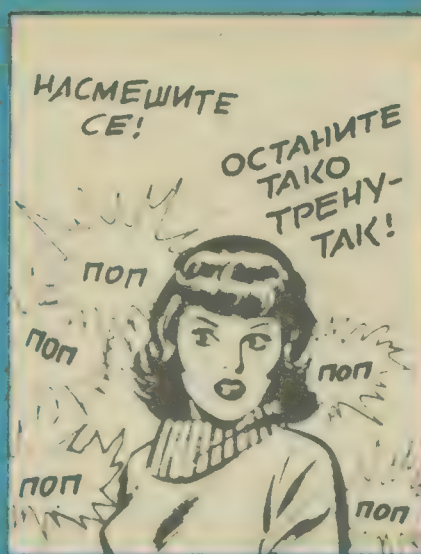
ПОЗИВ ПРИМ-
ЉЕН!
ХИТАМО У
ПОМОК!

ОБАЛСКА СТРАЖА
ЈЕ КРЕНУЛА! САД
ЈОШ ДА ЈАВИМ ДОК-
ТОРУ КИРКУ ДА СИ
ЖИВА!

ОХ... ДА!

Денис: МАЈСТОР ЗА РИБЕ

1

ЕВО НАС! ОВО МЕСТО ЈЕ ПУНО
РИБА!

ЈА НИЈЕДНУ
НЕ ВИДИМ!

2

КУДА
ЋЕТЕ,
ДЕНИ-
СЕ?

У РИБО-
ЛОВ!

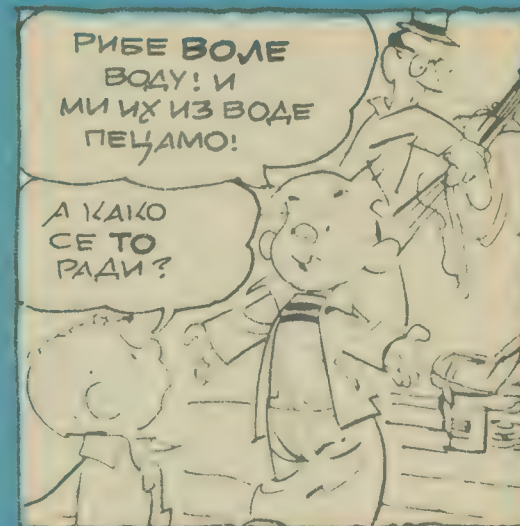
МОГУ
Л'И
ЈА С
ВА-
МА?

НЕ ЗНАМ
ДА ЛИ
ЋЕ ТЕ
МАМА
ПУСТИ-
ТИ,
ЏОЗ!

ПА ОНЕ СУ
ДОЛЕ ...
У ВО-
ДИ!

А ЗАР НЕ-
ЋЕ ДА
СЕ
УДАВЕ?

РИБЕ ВОЛЕ
ВОДУ! И
МИ ИХ ИЗ ВОДЕ
ПЕЏАМО!

А КАКО
СЕ ТО
РАДИ?

МАМА! МОГУ Л' У
РИБОЛОВ С ДЕНИСОМ
И ЊЕГОВИМ
ТАТОМ?

ПА...
МО-
ЖЕШ!

А КАКВО
ЈЕ ТО МЕС-
ТО
РИБОЛОВ?

РИБО-
ЛОВ НИЈЕ
МЕСТО,
ЏОЗ! ТО ЈЕ
НЕШТО
ШТО СЕ
РАДИ!

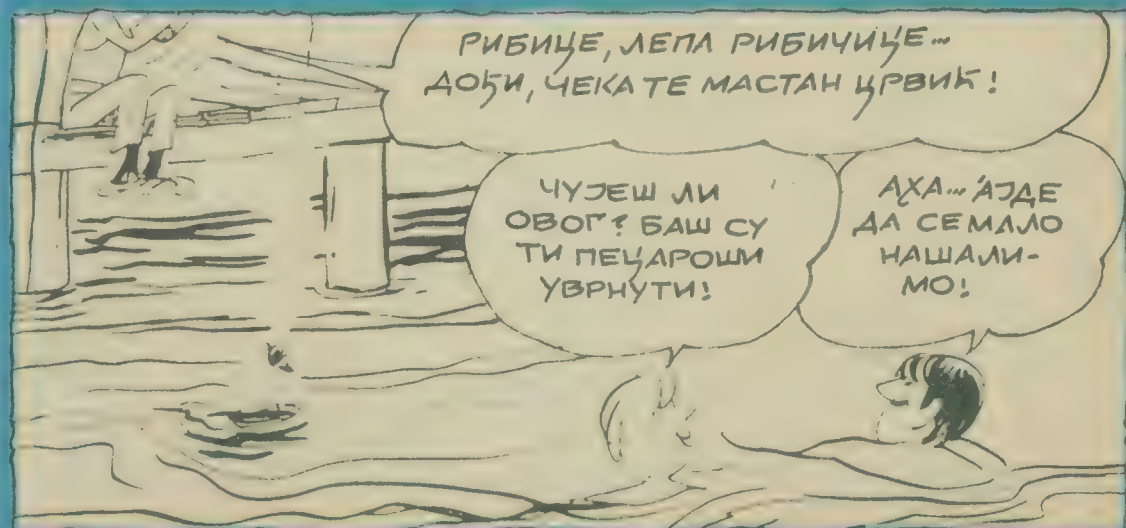
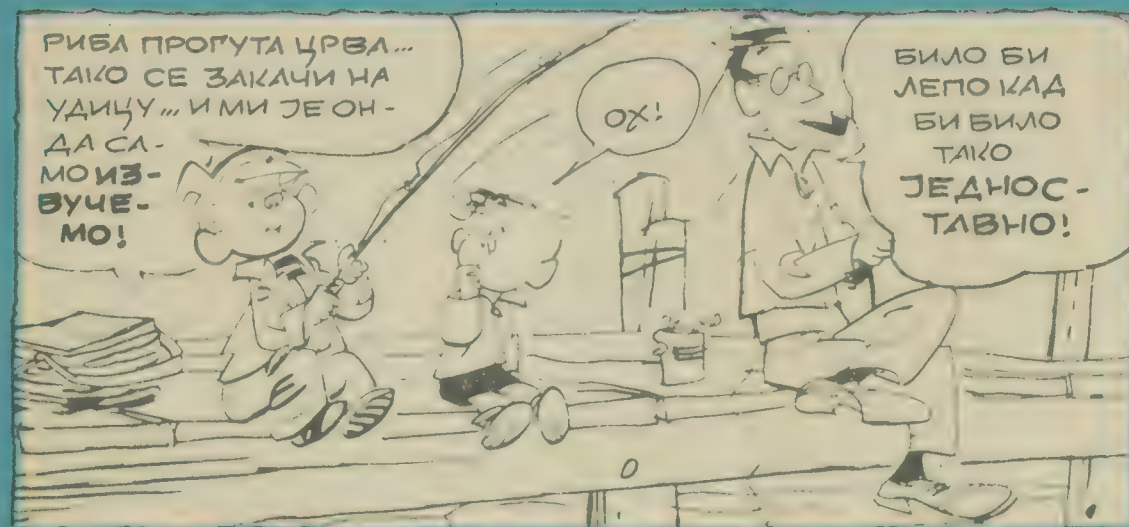

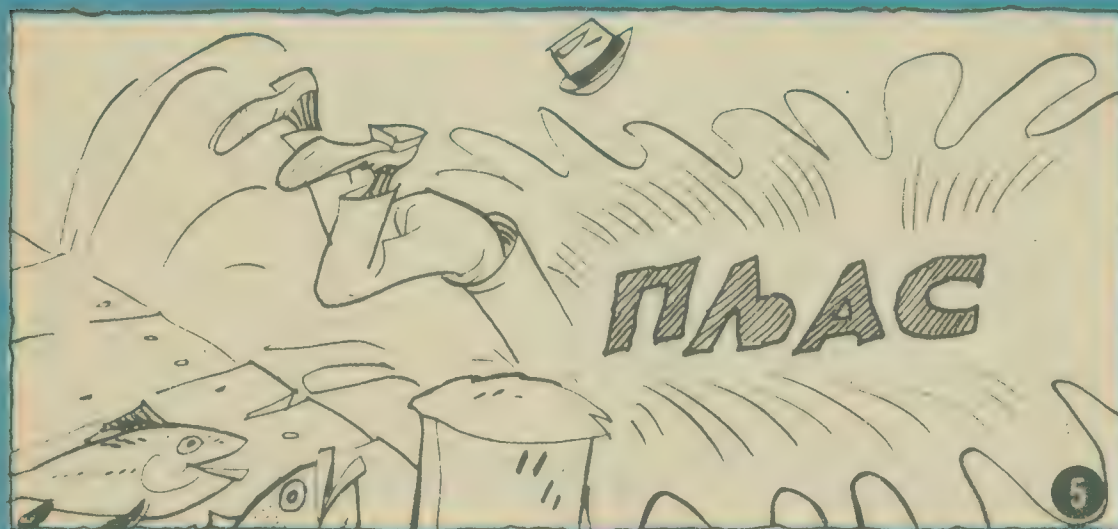
СТАВИ СЕ ПРВО ЦРВ НА
УДИЦУ! ВИДИШ, ЏОЗ?

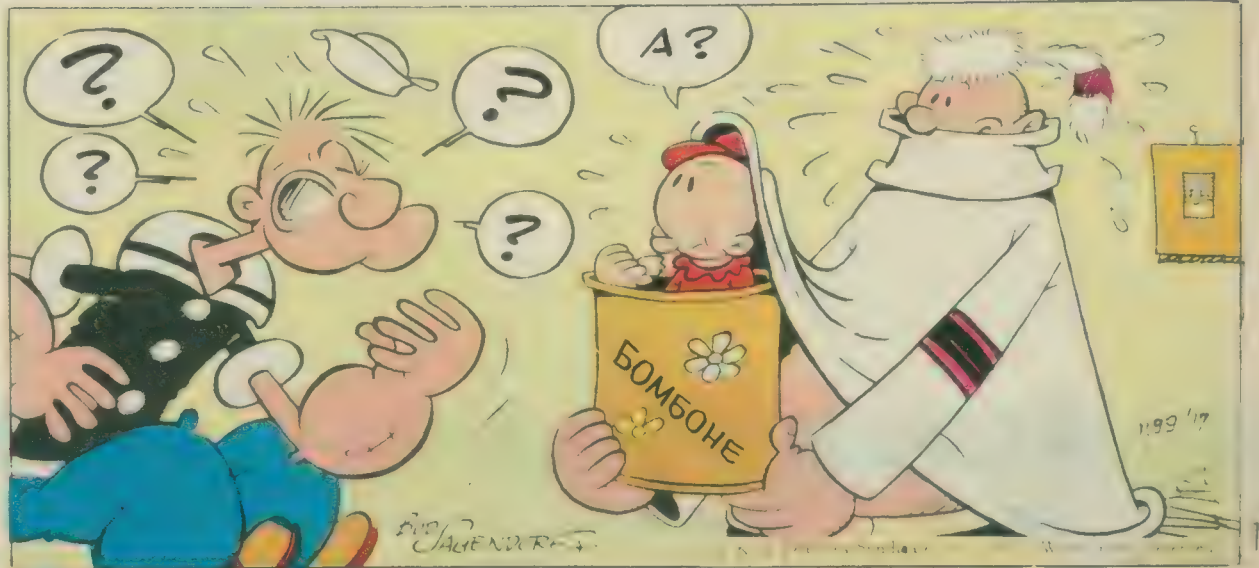
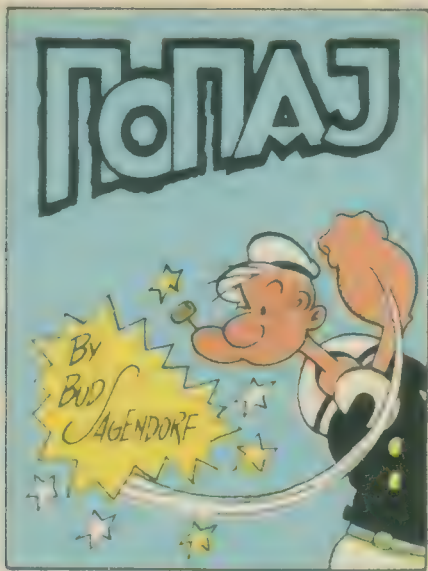
НЕ ПЛАЧИ,
ЏОЗ! БРЗО
ЋЕ ГА СКИ-
НУТИ НЕКА
РИБА!

ЈА САМ
МИСЛИО
ДА СМО
ОВАМО ДО-
ШЛИ ДА
ХВАТАМО
РИБЕ...
НЕ ДА ИХ
ХРАНИМО!

Ако желите да проверите своје опште знање, овај квиз ће вам у томе помоћи. На свако од ових петнаест питања дата су по три одговора од којих је само један тачан. Ако их знате, честитамо! А ако пак нисте свезналица, одговори су ту, у дну стране.

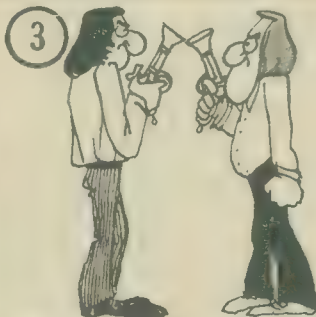
1 Два боксера су по два пута освајала титулу апсолутног шампиона у боксу. То су:
— Флојд Патерсон и Мохамед Али
— Џорџ Формен и Роки Маршано
— Реј Шугер Робинсон и Џоџ Фрејзер

У којем граду је поникао цез?

- Њу Орлеансу
- Харлему
- Рио де Жанеиру

2 На ком континенту се налази планина Атлас:
— Азији
— Африци
— Јужној Америци

3 Који је чувени руски песник погинуо у двобоју:
— Јесељин
— Пушкин
— Блок

Знате ли кога старог историчара називају оцем историје:

- Тацита
- Плинија
- Херодота

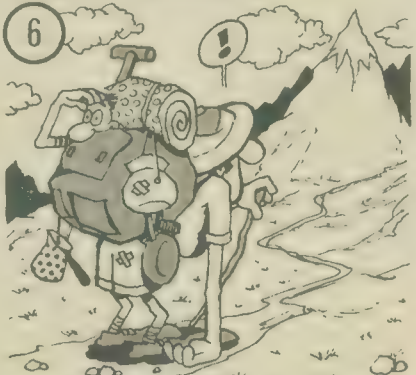

4 Који је научник открио циркулацију крви:

- Вилијем Харвеј
- Јан Флеминг
- Луј Пастер

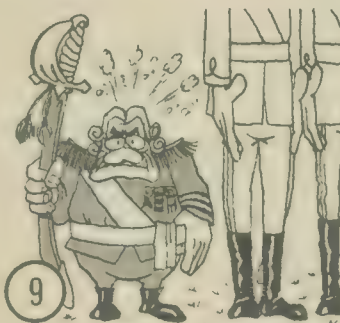
5 Роман „20 000 миља под морем“ написао је:
— Жил Верн
— Џек Лондон
— Џозеф Конрад

7 Знате ли како се још зове сазвезђе Велики Медвед:
— Млечни пут
— Стрелац
— Велика кола

8 Један познати природњак написао је књигу „Постанак врста“. Знате ли који:

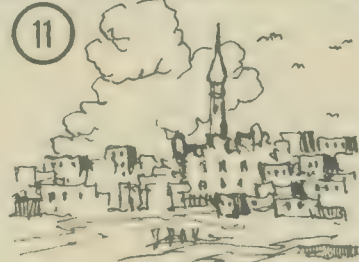
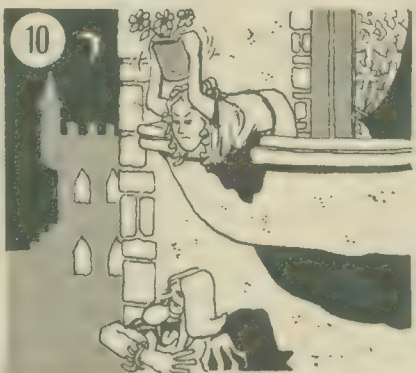
- Лин
- Дарвин
- Брем

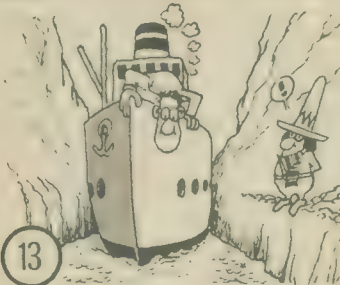
9 Један чувени војсковођа имао је надимак „Мали каплар“. Знате ли који?
— Наполеон
— Хамилкар I
— Монтгомери

Како се звала жена Отелу у истоименој Шекспировој трагедији:

- Офелија
- Розамунда
- Дездемона

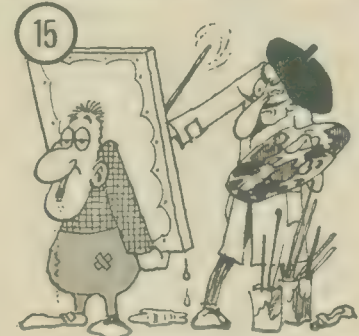
11 Персеполис је био престоница старог царства...
— Персије
— Вавилона
— Феникије

13 Панамски канал спаја:
— Карипско море са Тихим океаном
— Црвено море са Средоземним морем
— Средоземно море са Атлантским океаном

У којој земљи можемо да видимо сфингу:

- Ирану
- Ираку
- Египту

15 Које је народности био велики сликар Рубенс:
— Шпанац
— Фламанац
— Италијан

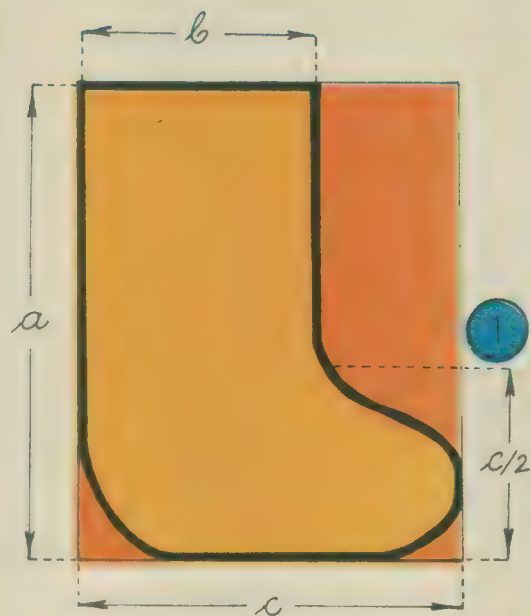
Одговори:

1. Флојд Патерсон и Мохамед Али; 2. Њу Орлеанс; 3. Пушкин; 4. Херодот; 5. Жил Верн; 6. Африка; 7. Велика кола; 8. Вилијем Харвеј; 9. Наполеон; 10. Дездемона; 11. Персија; 12. Дарвин; 13. Карипско море са Тихим океаном; 14. Египат; 15. Фламанац.

НАПРАВИТЕ САМИ

ЧУПКО ЧИЗМИЋ

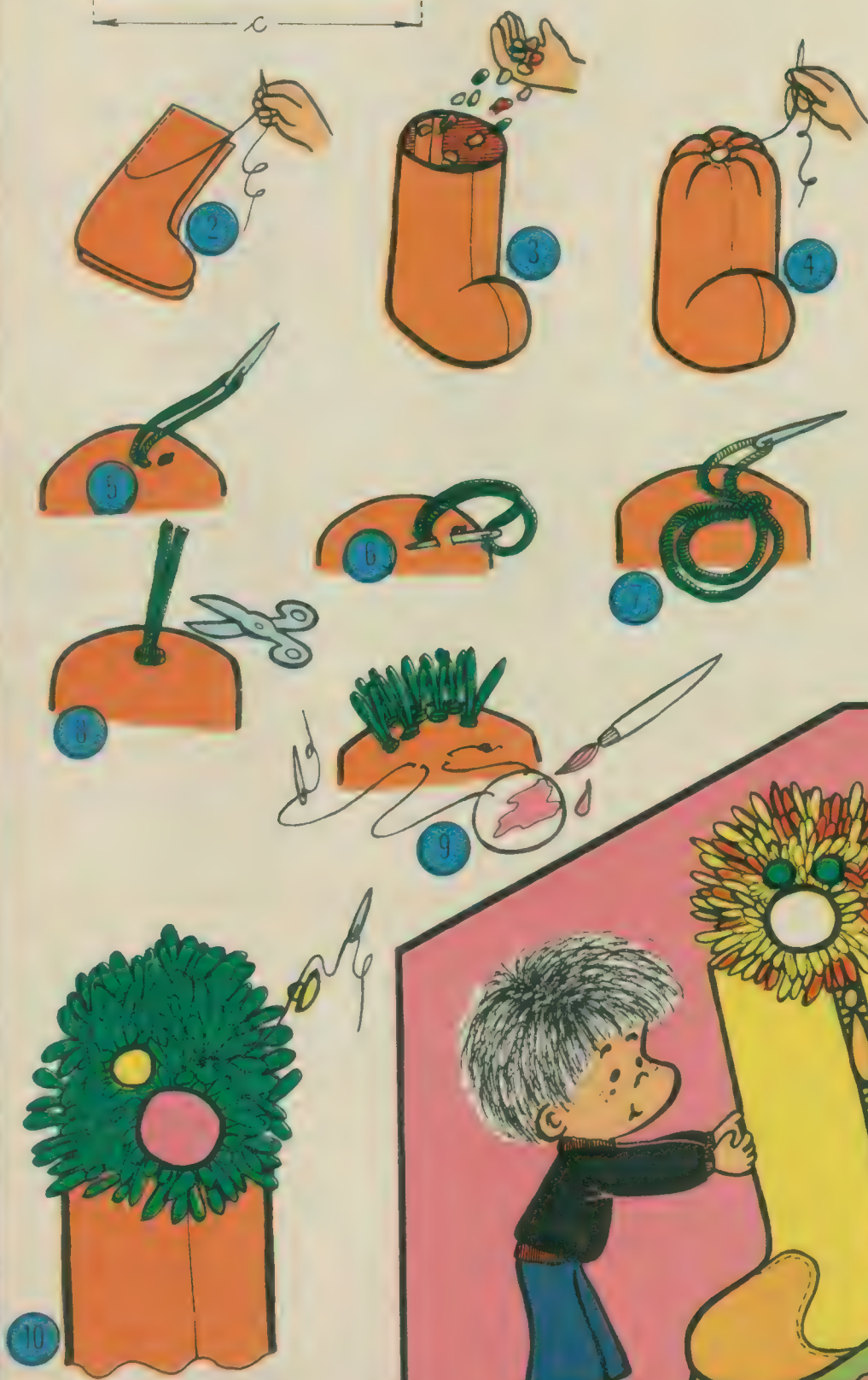

Да би вам високе чизме дуго задржале леп облик, поготову кад се овлаже од снега и кише, направите занимљиве калупе какве видите на нашем цртежу. Наиме, ови калупи на горњем делу имају чупаве главе па смо их зато назвали **ЧУПКО ЧИЗМИЋ**.

Калупе можете да правите од фланела, старих пешкира или кретона а главице од отпадака вунице.

На цртежу 1. налази се крој за калуп: „а“ је висина чизме + 10 см, „б“ је половина обима чизме, а „ц“ је дужина стопала. Овај део искројте два пута (односно четири, за сваку чизму по два пута) и ушијте га тако да добијете облик чизме (црт. 2). Калуп преврните тако да вам шавови буду са унутрашње стране, а затим га испуните комадићима сунђера (црт. 3), старим чарапама или комадићима штофа. Горњи део калупа наберите јачим концем и зашијте (црт. 4). Сад је калуп готов, остао вам је само Чупко.

Удените у иглу двоструку нит вунице и на крајевима направите чвор. Прошијте два пута врх калупа (цртежи 5. и 6) а затим провуците иглу кроз петљу коју сте направили као кад на завршетку шивења правите чвор (црт. 7). Вуницу затегните и маказама одсеките онолико дугачке нити колико желите да вам буде дужина Чупкове „косе“ (црт. 8). Тако „косом“ покријте целу Чупкову главу, то јест онај део калупа који треба да вам вири из чизме. Пинг-понг лоптицу, коју сте претходно обојили ружичастом темпером, залепите за „косу“ — то ће вам бити Чупков нос (црт. 9) а два сјајна дугменцета — нека буду очи (црт. 10).

РАТ ДО ИСТРЕБЉЕЊА

У ЧУВЕНОМ
»ЗИМСКОМ
ПОХОДУ«
ЏОРџА КАСТЕРА
НА ИНДИЈАНЦЕ
НАРЕЂЕЊЕ
ГЕНЕРАЛА
ШЕРИДАНА
ДА СЕ УБИЈАЈУ
САМО
МУШНАРЦИ
НИКО НИЈЕ
ПОШТОВАО!

У праскозорје 23. новембра 1868. године зачуло се тихо куцање на прозору генерала Филипа Шеридана у тврђави Сапли кемп у западној Оклахоми. Тренутак касније собу осветли треперави пламен свеће и разбруштена генералова глава појави се на прозору.

— Генерале, Седми коњички пук је спреман да изјаше.

— Долазим одмах! — викну генерал и несташе у полумрачној соби. „Баш је чудан тај Кастер“, помислио је „зар није могао по дану да пође у потеру за Индијанцима, него баш сад, усред ноћи“. Десетак минута касније, отргнут тешком кабаницом појавио се на вратима. За тренутак је застао као да нешто размишља а онда се крупним корацима упутио ка тамним приликама у дну дворишта. Био је то одред његовог најомиљенијег официра, разметљивог и надменог потпуковника Џорџа Армстронга Кастера, човека који није презао ни од чега.

Увиђени у дуге плаве отаче, напрогнених лица испод крзнених капа, 800 војника Седмог коњичког пука немо су гледали двојицу официра док су коњи под њима подрхтавали од хладноће.

Жалили су за својим топлим креветима и малим пенима у којима је пријатно пуцкетала ватра. Да их је неко упитао шта мисле о том походу у бескрајну, завејану равницу, свако би рекао да је бесмислен. Али, њих нико ништа није питао.

Када је одред најзад напустио тврђаву, снег је већ толико нападао да се чак ни извидници, који су изјахали нешто раније, нису видели.

У сумрак првог дана Кастер је одлучио да се улогори у једном шумарку, 24 километра од тврђаве. При везавши коње за кочиће шатора, преморени људи су се завлачили под ћебад. Током ноћи снег је престао да пада. Температура се спустила испод нуле. Оседлавши коње, промрзли војници су кренули даље.

ЛОВ НА ЉУДЕ

Половином 19. века реке сточара, земљорадника, трговаца, коцкара и авантуриста почеле су да се сливају на Запад. Под њиховим сталним надзирањем, индијанска племена су била приморана да се повлаче на север. Сваком даном

расла је њихова сриба према белим досељеницима, који су немилосрдно крчили до тада недирнуте шуме, истребљивали дивљач, подизали насеља и железничке пруге. Индијанци из велике равнице између реке Мисисипи на истоку и Стеновитих планина на западу, решили су да томе стану на пут. Прихватили су битке са мањим одредима америчке коњице, упадали на усамљене ранчеве, палили их, убијали без милости људе и стоку, и нестајали исто тако брзо као што су се и појавили.

По завршетку грађанског рата 1865. године ситуација је постала још затегнутија. Командант пограничних утврђења, генерал Филип Шеридан добио је од Конгреса задатак да у што краћем року среди ситуацију на Западу и тиме утре пут новим освајањима белих досељеника.

Шеридан није дуго размишљао о начину на који ће извршити задатак, сма-

целарији окупе сви официри. Укратко им је изложио свој план о томе како да се најлакше реше Индијанца. Официри су се немо згледали а онда му одушевљено заплескали. Генерал је задовољно трљао руке — нимало није сумњао да ће његов план донети жељене резултате. Али, нису сви делили његово мишљење. Први му се одлучно супротставио искусни граничар Џим Бричер.

— Али, генерале, не можете зими гонити Индијанце по равници јер снежне олује немају милости ни према коме... Војим се да ћемо изгубити много људи.

Међутим, Филип Шеридан је био упоран. У његовим схватањима војничке дужности и части није било места размишљањима о томе да ли се могу избећи непотребне жртве или не. Чврсто је одлучио да спроведе у дело свој план који је назвао „зимски поход“. За команданта опера-

ПОКОЉ У ДОЛ

Џорџ Армстронг Кастер

новембра 1868. године, на челу Седмог коњичког пука Кастер је пошао у потрагу за Индијанцима.

ДА ЛИ ЋЕ ИЗДРЖАТИ?

Четири дана касније, одред је стигао до Канадске реке. Пре него што је наредио да се разбије лед и прегазе река, Кастер је послао у извидницу мајора Џоела Елиота. И баш кад су војници с муком терали коње у ледену воду, стигао је један од Елиотових људи и јавио да су пронашли индијанске трагове јужно према реци Вашити.

Кастерово лице, зарасло у браду, развукло се у осмех. Без сумње, оправдаће

поверење које му је указао генерал. Наредивши да се извиднику да одморан коњ, послао га је назад Елиоту са поруком: „Следите траг док не падне ноћ а онда сачекајте главнину“. Само неколико часова касније, одред је стигао до извидника који су се улогорили под једном стеном. Кастер је наредио да се упале ватре. Прозеблим људима дао је само сат времена да попију кафу и поједу двошек.

Тачно у десет часова Кастер је наредио покрет. Незадовољно гунђајући себи у браду, људи су при слабој светлости месеца следили коње.

На челу колоне јахала су два Осаги Индијанца, који су равницу познавали као свој цеп. Непун час касније они су се зауставили.

Измучени напорним јахањем и хладноћом војници Седмог коњичког пука искаљивали су свој бес на недужним људима.

слило у један звук. Оштар мирис барута увлачио се у ноздрве.

Голоруки Индијанци, аукући за собом жене и децу, бадали су се у хладне таласе Вашите. Покушавали су да нађу какав-такав заклон под стрмом обалом.

Напетост која је држала белце свих ових дана, најзад је попустила. Измучени напорним јахањем и хладноћом изливали су свој бес на недужним људима.

За само неколико минута слаби отпор Индијанаца је сломљен. Поглавица Чејена Блек Кепл и његова жена лежали су мртви испред свог шатора. Нису стигли да објасне побеснелим белцима да је њихово племе одавно склопило мир са владом САД и да се самим тим налазе под њеном заштитом.

Изричито наређење генерала Шеридана да се убијају само одрасли мушкарци нико није поштовао. Само десетак мушкараца, жена и деце успело је да побегне. Сви остали били су мртви или заробљени.

ОСВЕТА ПРОГОЊЕНИХ

Пошто је самоуверени потпуковник био сигуран да је добро обавио свој задатак није хтео даље да извиђа. Тек касније сазнао је да је село великог борца за мир између белаца и црвенокожаца Влека Кетла било само прво у низу индијанских насеља дуж обале Вашите. Много више Индијанаца него што је он то уопште очекивао налазило му се на домаку руке.

Не сачекавши да се врати чета коју је послао у потеру за преживелим Индијанцима, Кастер је наредио да се село спали а коњи поубијају. Четири дана касније, терајући пред собом гомилу свезаних и босоногих, заробљених Индијанаца поносито је ушао у Сапли кемп, уз звуке победничке песме.

Мала чета под командом мајора Елиота није се појавила ни тога ни следећих дана. Забринутост у таравама је расла. Генерал Шеридан је одлучио да пошаље мањи одред извидника у потеру за несталим четом. Неколико недеља касније одред је пронашао масакрирана и залеђена тела Елиота и његових људи на обали Вашите, само неколико километара од спаљеног села. Индијанци из долине Вашите осветили су племе Чејена.

Први пут Кастер је осетио да је нешто погрешно урадио. Схватио је да није смео своје људе тек тако да препусти саме себи на територији која је припадала прогоњеним и непријатељски расположеним Индијанцима. И то што је због своје неопрезности и самоуверености изгубио чету из видника била је ваљда једина ствар која је целој животи мучила Џорџа Армстронга Кастера, човека без савести.

ИНИ ВАШИТЕ

Обовши снажно коња, Кастер је дојурио до њих и бесно упитао:

— Шта је, уплашили сте се? Кукавице!

Живо гестикულიрајући, Индијанци су му објашњавали да су осетили мирис ватре. Оњувивши сумњичаво ваздух, Кастер није ништа осетио. Наредио је да се крене даље. Али, убрзо се показало да су Индијанци у праву: недалеко од њих тињале су ватре.

Пузећи кроз дубок снег, извидници су им се опрезно приближавали. Око ватре седели су индијански дечаки којима је било поверено чување крда коња. Значи, село је морало бити негде близу!

— Покрет! — наредио је шепатом Кастер.

У благом луку колона је обишла пропланак на коме

су били индијански дечаки и избила на врх брежуљака. Нешто ниже, на обали Вашите, лежало је уснуло село.

Дим ватри које су тињале лењо се пео у ваздух. Сасвим јасно зачуо се плач детета. Пробуђен њиме, неки пас гласно залаја а онда ућута. Тишина се поново спустила на долину Вашите.

НАПАД У ЗОРУ

Кастер је издао наређење да се село опколи и нападне у зору. Ослањајући се на пушке, војници су непомично стајали, док им се хладноћа увлачила у кости.

Кастер није знао коме племену припада село. За њега то није имало никаквог значаја. Генерал Шеридан му је ставио у задатак да уништи Индијанце и он ће то учинити, без обзира да ли село припада пријатељски или непријатељски расположеном племену.

Густа магла обавијала је долину Вашите тог јутра. У рану зору Кастеров одред је почео да стеже обруч око села. Дубок снег пригушивао је ударце копита. Чуло се само тихо звецкање амова.

У селу је било тихо. Не слутећи несрећу која се приближава, Индијанци су спокојно спавали, увијени у топла крзна бизона.

Оједном, ваздухом се проломи пуцањ. То је неки непознати војник слу-

чајно повукао ороз. Цептећи од беса, Кастер промрмља:

— Убићу тот лупежа — и окренувши се трубачу нареди да свира јуриш. Из замрзнуте трубе извили су се храпави звуци борбене песме Седмог коњичког пука.

На тај знак 800 белих војника напало је село Чејена са свих страна, галопирајући између шатора и пуцајући на сваког ко се појави. Пробуђени пуцњавом и узвизима белаца, по лунаги Индијанци су искакали из својих шатора покушавајући да се дочепају оружја. Држећи у наручју најмлађу децу, која су вриштала из свет гласа, Индијанке су покушавале да се докопају шуме.

Пуцњи, крици рањеника, вапај самртника, њиштање подивљалих коња, све се то

Kandit НАЈСЛАЂА НАГРАДНА ИГРА НА СВЕТУ

ГЛАСАЈТЕ ЗА НАЈСЛАЂЕ

26. СОЊА
ТРКУЉА
2. 10. 1969.

27. МАЈДА
ХЕКИЋ
2. 2. 1966

28. ВЕРА
ВИДАНОВИЋ
18. 10. 1969.

29. ВЕСНА
ЗАФИРОВСКИ
5. 7. 1968.

Објављујемо првих 25 слађаних које је специјални жири „Кандита“ одабрао међу онима који су послали фотографије за конкурс — Најслађа наградна игра на свету!

Читаоци Забавника, гласајте за једног дечака, разуме се онсга који вам се највише свиђа. На купону упишите број дечака, за вас најслађег, исечите купон, залепите на дописницу и пошаљите одмах на адресу: ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК, 11001 Београд, Македонска 29.

Међу свима који гласају за најслађег дечака из прве групе извући ће се на срећу 15 добитника. Они ће добити по један слатки пакет, поклон фабрике „Кандит“.

**ИЗАБЕРИТЕ
ЈЕДНУ ДЕВОЈЧИЦУ!**

30. СЛАВИЦА
СТЕФАНОВИЋ
3. 8. 1969.

31. ЗДЕНКА
ИВАНОВИЋ
21. 4. 1966.

32. СЛАВИЦА
АНТОНИЈЕВИЋ
24. 6. 1966.

33. МАЈА
ЧОНКИЋ
13. 5. 1967.

34. АНДРЕА
SZENDE
3. 1. 1970.

35. МИРЈАНА
ЖИГИЋ
3. 2. 1968.

36. КАЛИОПИ
БУКЛЕСКА
28. 12. 1966

37. ВЕСНА
КОКИР
29. 1. 1969.

38. ТАЊА
МИЉКОВИЋ
20. 10. 1969

39. АМЕЛИЈА
ПАНЕВА
26. 1. 1970.

40. ОЛИВЕРА
МИЛОЈКОВИЋ
30. 1. 1968.

41. РАДОСЛАВА
РАДОВАНОВИЋ
23. 7. 1968.

42. ГОРДАНА
ПАВЛОВИЋ
19. 11. 1968.

43. ИРЕНА
КОНЧАР
17. 8. 1967

44. ВЕСНА
МАРЈАНОВ
12. 1. 1970.

45. ДАНИЈЕЛА
РАДУЛОВИЋ
24. 10. 1970.

46. ЈОВАНКА
СТАНКОВИЋ
21. 11. 1966.

47. ВЕСНА
РАДЕТА
1. 7. 1970.

48. ОЛИВЕРА
ЛОЗАНОВ
10. 5. 1967.

49. МАРИЈА
ПЕТРОВИЋ
11. 9. 1969.

50. ТАТЈАНА
ГЛИШИН
13. 11. 1968

ФАБРИКА ЧОКОЛАДЕ И БОМБОНА *Kandit* НАГРАДИЋЕ НАЈСЛАЂЕГ ДЕЧАКА И НАЈСЛАЂУ ДЕВОЈЧИЦУ 1974. СА ОНОЛИКО ЧОКОЛАДЕ И БОМБОНА КОЛИКО СУ ТЕШКИ

ГЛАСАМ ЗА
ДЕВОЈЧИЦУ бр.

(Презиме и име)

(Поштански број и место)

(Улица и број)

Kandit Kandit Kandit Kandit Kandit Kandit Kandit

НАСРАДИН-ХОЦА — Отац турских хумориста, како називају Насрадина, био је врло интересантна личност и о њему постоји мноштво анегдота. Поред Турске, у којој се родио, приче о Насрадину могу се чути код нас, у Бугарској, јужном делу Совјетског Савеза, у Арабији... У свим тим земљама Насрадин је представљен као весела, шаливица а његов хумор је ведар, оптимистички. Ма шта га снашло у животу, Насрадин-хоца не очајава. Доласком Турака у наше крајеве постао је популарна личност и код нас, понајвише због тога што је његов хумор био израз народног духа а отуда и најближи народу. Његов хумор преносио се што усменим, што писменим путем и још од 13. века па до данашњег дана сачувао своју вредност.

ПОБЕЂИВАО

КРЕПАО КОТАО — Замоли једном Насрадин-хоца свог комшију да му да на послугу велики котао. Сутрадан узме хоца свој мали котао, стави га у комшијин велики и понесе да врати комшији. Комшија извади котлић па рече: „Ово није моје“. Али, хоца не хтеде да га прими. „То се твој котао јуче код мене окотио“, рече комшији. „Те је сад тај котлић твој. После неког времена Насрадин затражи од комшије онај исти велики котао. Комшија му га овог пута даде радо, али Насрадин му га не врати. Чекао комшија неколико дана па кад виде да хоца нема да котао врати, дигне се и сам љутито оде по њега. „Е, мој комшија“, рече му Насрадин, „твој котао крепао и ја га лепо упоао“. Наљути се комшија па подвикну: „Ко је још чуо и видео да котао може крепати?!“ А хоца не њему: „Чудиш се како је крепао котао а ниси се ономад чудио. Кад се могао окотити, може и крепати!“

У СРЦУ АНАДОЛИЈЕ — Град у коме је Насрадин-хоца живео од 1208. до 1285. године зове се Акшехир, што на нашем језику значи бели трад. Он се налази на јужном делу средње Анадолије, у азијском делу Турске, на обали истоименог језера. Има око 30.000 становника.

УТЕХА У НЕСРЕЋИ — Изгубио Насрадин-хоца свог магarca па га стаде тражити стално вичући: „Е, хвала богу, хвала богу!“ Слушају га људи па се чуде и запитају га: „Зашто захваљујеш богу?“ А он им одговори: „Ето, хвалим га што се нисам ја десио на магarcу кад се изгубио, јер да сам ја био на њему, изгубио бих се заједно с њим“.

ПУН ТАЊИР ВОДЕ — Донео некакав сељак Насрадин-хоци на дар зеца. Прими га хоца са захвалношћу, почасти сељака и остави га да код њега ноћи. После неколико дана дођоше хоци неки људи. „А који сте ви?“ — упита хоца. Они му одговорише: „Ми смо рођаци оног човека што ти је донео зеца“. Чеше се хоца по глави, али и њих почасти. После неког времена ето опет неких непознатих људи. Хоца их упита: „А који сте ви, добри људи?“ „Ми смо, веде они, комшије оног човека што ти је донео зеца“. „Е, добро дошли, седите“, рече им хоца и стави пред њих пун тањир воде и кашике. „Шта је то, хоца“, запиташе га гости. „Е, то вам је вода од оне воде која је остала од чорбе оног зеца“, рече Насрадин сит свега.

БОЉЕ СМОКВЕ НЕГО РОТКВЕ — Насрадин-хоца је био у великом пријатељству са једним бегом. Једног дана стави у чинију неколико роткви и понесе их бегу на дар. Сретне га један пријатељ, па кад виде шта је хоца понео, рече му да се роткве не носи на поклон, него нека понесе смокве, то је лепше и zgodније. Хоца га послуша. Кад их донесе и стави пред бегу, бег заповеди слугама да гађају хоцу смоквама у главу. „Хвала бегу, хвала бегу“, повика на то хоца. „А зашто ми захваљујеш?“ упита бег у чуду. „Захваљујем на томе што у чинији није било оно што сам прво понео. Шта би било од моје главе да сам ти донео роткве“.

JE СМЕХОМ

ТЕКСТ
И ЦРТЕЖИ
ALEKSANDAR
KLAS

ЦЕНТАР СВЕТА — Насрадинов гроб налази се у Акшехиру и Турска је решила да од овог малог забаченог места направи културни и уметнички центар. Већ су почеле припреме за подизање „Насрадиновог културног центра“ који ће бити завршен до краја 1977. године. У њему ће се изградити читаонице, биоскопска и позоришна сала, изложбене просторије за уметнике из Турске и целог света који ће овде излагати а све у славу овог шаљивог хоџе који је пронео славу Турске ван граница своје земље. У оквиру почетка радова на оснивању „Насрадиновог културног центра“ у Акшехиру је прошле године одржан први међународни фестивал карикатуре који ће убудуће бити традиционалан. Тако је већ почела да се остварује идеја да Акшехир постане центар света, као што је то написано у једној старој причи о Насрадину. Питали људи хоћу где је центар света а он им рече: „Ево испод копита задње ноге мог магарца, па погледајте!“ Пошто се нико није усудио да подигне ногу магарцу, центар света је остао у Акшехиру.

НЕ ТРЕБА ВЕРОВАТИ МАГАРЦУ — Замоли један пријатељ хоџу да му да на послушју свог магарца, а хоџа му се извињаваше да магарац није код куће. Таман то рече, а магарац однекуд поче да њаче. Пријатељ му на то рече: „Па, ефендија, ето ту је магарац, а ти кажеш да није!“ — „Е, јеси ти неки чудан човек!“, рече му хоџа. „Више верујеш једном магарцу него мени, човеку беле браде“.

САПУН ВРАНИ НА ПОКЛОН — Оде Насрадин-хоџа са својом женом до потока да перу рубље. Жена поче прати а хоџа седе да размишља. Одједном долете однекуд врана и зграби комад сапуна који се крај воде затекао. „Однесе нам врана сапун“, повика жена, а хоџа јој мирно одговори: „Нека је, жено! Јадница, много је црња него наше рубље, па јој је сапун и потребнији“.

НЕ ЗНА КОЈИ ЈЕ ДАН — Отишао Насрадин у неку варош и док је ходао по њој, упита га један човек: „Ефендија, који је данас дан?“ — „Не могу ти казати“, рече Насрадин. „Тек данас сам овде стигао, па још нисам научио дане у овом месту“.

НИ ЗНАТИ, НИ НЕ ЗНАТИ — Прича се за Насрадин-хоџу да осим корана није ништа друго изучио, те је зато нерадо говорио народу у џамији. Једног дана попе се ипак на придиџоницу да држи проповед, па обраћајући се верницима, рече: „А знате ли, добри људи, о чему ћу да вам говорим?!“ Они му одговорише да не знају и хоџа настави: „Па, кад не знате, онда шта да вам казујем и коме да казујем?!“ Кад то рече, сиђе и оде кући. Другог дана опет се попе и рече: „О, људи, знате ли шта ћу вам данас говорити?!“ Они му одговорише да знају. „Па, кад знате“, рече хоџа, „онда зашто да каже трошим речи“. Кад их исто то упита и трећи пут, једни одговорише да знају о чему ће им хоџа говорити, а други да не знају. А хоџа им онда рече: „Е, таман као што ваља! Сада нека они што знају кажу онима што не знају“. То рече и оде из џамије.

ДА ИМ НЕ ОКРЕНЕ ЛЕЂА

— Ишао Насрадин са другим хоџама неком у село на свадбу. Сви су ишли пешице а само Насрадин, испред њих, на магарцу. После неког времена паде му на памет да је толиким хоџама окренуо леђа те му се учини да то не ваља. Зато брзо сјаха с магарца и узјаха га поново, али натрашке. Кад га упиташе зашто то чини, он одговори: „Кад јашем онако, онда вам окрећем леђа, а то не ваља; овако ћу, па ем у друштву идем, ем вам част одајем“.

ПЕСМА
НЕДЕЉЕPUT OUT THE LIGHT
(УГАСИ СВЕТЛОСТ)Текст и музика: Данијел Мур
Пева: Џо Кокер

Why should I worry
When I know you're lovin' me
Why should I care
When there's joy everywhere
How can I see the beauty of
the light
When somebody I trusted
Somebody I know quite well
Somebody I loved
Done reached up and put out
the light
Put out the light
Turned the day into night
Put out the light
I got this little melody
I think it's makin' it blue on me
Then I hear the symphony

And that's what I use
When somethin's been
Gettin' the best of me
Why should I hurry
I do the best I can
Do what I do
And I hope you'll understand
How can I see the beauty of
the light
When somebody I trusted
Somebody I know quite well
Somebody I loved
Done reached up and put out
the light
Put out the light
Turned the day into night
Put out the light
Somebody I trusted
Somebody I know quite well
Somebody I loved
Done reached up...
They done reached up and
put out the light

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем следеће ЛП плоче: SUPER-GROUPS (60 нд), 20 FANTASTIC HITS 3 vol (120 нд), 40 FANTASTIC HITS (220 нд), SANTANA: WELCOME (60), FACES: OOH LA LA (60 нд), JIMI HENDRIX: PARE HENDRIX (60), ALICE COOPER: BILLION DOLLAR BABIES (60), SLADE SLAYED (60 нд) и касету «Hits from England» (70 нд). За продају имаю и 20 сингл-плоча. Све плоче су одлично очуване и шаљем их поузећем.

Мирам Ибрахимовић
Ирчева 63
75000 Тузла

Купујем или у замену дајем значке и разгледнице за старе плоче. Интересује ме период 1955—1968.

Ото Фехер
Лопудска 4
24413 Палић

За једну од следећих ЛП плоча групе BEATLES: REVOLVER, ABBEY ROAD, LET IT BE, дајем ЛП плочу OSMONDS и 3 сингл-плоче. Размена по договору.

Срећко Будимировић
Ивана Мичурина 19/67
11090 Београд

ЏО КОКЕР

Џо Кокер сигурно је један од најбољих белих интерпретатора блуз и рок-музике. Међутим, слично многим чувеним музичарима своје генерације и на њега је слава лоше утицала. Назван „жива Џенис Џоплин“ због свог начина живота, скренуо је на странпутицу у тренуцима највећих успеха и тако дозволио да његова сјајна каријера пође низбрдицом.

После четири године пропадања Кокер се вратио музици. У току прошлог лета снимио је нов албум а стижу и вести да његова нова група бележи све лепше успехе.

Џо Кокер је рођен 20. маја 1944. године у Шефилду. За овај познати енглески индустријски центар везан је и почетак његове певачке каријере. Кокер припада оној генерацији острвских музичара која је одушевљено изводила „црну музику“, мада велике користи од ње није било: певао је у малим клубовима. Прву плочу снимио је 1967. године. Његова композиција „Меџорин“ није дошла на топ-листу али је наговестила перспективност певача. Кокер се нешто касније сели у Лондон и оснива JOE COCKER'S BIG BLUES BAND који са много успеха наступа на националном цез и блуз-фестивалу у Сабарију.

Праву афирмацију и популарност Кокер је стекао релативно брзо. За свега осамнаест месеци. Прво је септембра 1968. године снимио познату композицију из репертоара Витлса „Уз малу помоћ мојих пријатеља“ и изванредна верзија већ знане песме одмах се нашла у самом врху многих топ-листа. Други велики корак Кокер је направио када се неколико месеци касније на извесно време преселио у Америку. Заједно са пратећом групом GREASE BAND избија у први план. Кокеров велики тренутак дошао је августа 1969. године на Вудсток-фестивалу после чега постаје водећи бели певач у Америци. Највеће успехе енглески певач постигао је следећег пролећа на турнеји под називом „Људи пси и Енглези“. Одржа-

на марта и априла 1970. године, та турнеја остаје у сећању као један од највећих подухвата у рок-музици. Специјални авион летео је од једног америчког града до другог превозећи „Кокеров циркус“ од 49 чланова који је свуда обарао све рекорде у броју посетилаца. Али, баш у време незапамћених овација настаје преокрет. Кокер оставља групу и нестаје!

Касније се сазнало да певач живи сасвим повучено у родитељској кући припремајући нову групу и повратак на сцену. Дани су пролазили. Пуне две године Кокер је провео у том добровољном изгнанству. Прави разлози су били друге природе. Мада никад није званично потврђено зна се да је популарни певач извесно време провео на клиници за лечење наркомана и алкохоличара. У једном тренутку пронела се чак вест да је умро.

Пре две године Кокер је скупио своје старе пријатеље и оформио састав с којим је пошао на турнеју по Европи, Аустралији и Америци. Али, група је била неспремна па је доживела прави фијаско.

То је био велики ударац и многи су били склони да поверују да је Кокерова каријера завршена. Истовремено, Кокер је физички био потпуно пропао тако да су сви у њему видели „Још једну велику жртву рок-друштва“. Остављен и заборављен велики певач проводио је дане обилазећи „лабове“ Шефилда и трошећи последње остатке великог богатства које је стекао 1969. и 1970. године.

Овог пролећа пријатељи га наговарају да покуша још једном. За његов повратак на сцену заузели су се многи, па ипак први концерт одржан у Лос Анђелесу био је — тужан. Новине су писале: „Аплаузи помешани са сузама поздравили су повратак Џоа Кокера“.

Тај неуспех, за дивно чудо, није обесхрабрио певача. С групом изванредних музичара снимио је албум I CAN STAND A LITTLE RAIN. Критика се похвално изразила о плочи и тако је Кокер поново постао актуелан.

Почетком јесени оформио је нов састав у коме свирају већ афирмисани музичари: гитариста Алберт Ли (ALBERT LEE), бубњар Пит Гавин (PETE GAVIN), оргуљаш Мик Вивер (MICK WEAVER) и мање познати бас-гитариста Грег Браун (GREG BROWN). Велики певач успешно се враћа на музичку сцену. Кажу: „Кокер је поново ненадмашни рокер“.

ДИСКОГРАФИЈА ЏОА КОКЕРА:

АЛБУМИ: WITH A LITTLE HELP FROM MY FRIENDS (REGAL ZONOPHONE 1968); COCKER!!! (REGAL ZONOPHONE 1969); MAD DOGS AND ENGLISHMEN (A&M RECORDS 1970); HAPPY COCKER (FLY 1971); SOMETHING TO SAY (CUBE 1972); I CAN STAND A LITTLE RAIN (CUBE 1974).

Плоче Џоа Кокера у нашој земљи издаје
Продукција грамофонских плоча РТБ.

АДРЕСА:

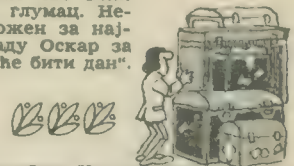
JOE COCKER
c/o CUBE RECORDS
Essex House
19—20 Poland Street
LONDON W 1
ENGLAND

ПОП ЗАНИМЉИВОСТИ

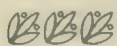
Ринго Стар постиже све већи успех као филмски глумац. Недавно је чак предложен за највећу филмску награду Оскар за улогу у филму: „То ће бити дан“.

Род Стјуарт игра главну улогу у филму који се снима о њему самом. У филму ће играти и његов стари музички партнер Џеф Бек.

Инглберт Хампердинк познат је по томе што са собом увек носи велику гардеробу. Тако је приликом последње турнеје по Британији носио 14 огромних кофера.

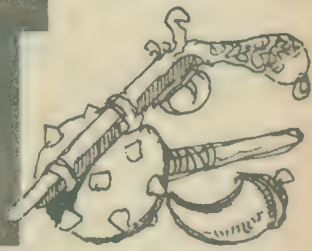
Снимио: М. Вучићевић

ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

ОГЊЕН
ПЕТРОВИЋ

АНАЛИЗА ЈЕДНОГ МЕДАНА

Ће се
не докаже,
не може се
и правосудити.

(НАРОДНА
ПОСЛОВИЦА)

Поштована редакцијо, читајући ваш цењени лист увидео сам, не без особитог задовољства, да сте наклонени темама и проблематици фантастике које и мене интересују. Ваше су приче веома добре. Међу њима посебно издвајам плодове стваралачког грча Ратка Јанковића (човека са којим имам исто име и презиме). Има ту нешто, има... има...

Да почнем.

Елем, овако. Отац мој, сеоски учитељ, још од најранијих дана усадио ми је љубав према народној поезији која је, у мојим зрелим годинама, постала предмет мог снажног интересовања и изучавања. Чак и сестра моја, банкарски службеник, са презиром гледа своје колеге и колегинице јер налази да не личе на Топлицу Милана, некога од Југовића, Јевросиму мајку или Косовку девојку. Можда и ја нежењен остак чекајући своју вилу Равијојлу.

Ипак, прођимо се интима, које вас можда не занимају, и пређимо на моју најновију анализу једне песме која понегде, нарочито код завидних и оштрином духа сиромашних људи, налази на пакосну завист и злуради подсмех. Овај мој рад је, верујем, дефинитивни доказ мојих претпоставки. Не бих био изненађен да и овако јасне и очигледне истине прођу без одјека и уважавања, јер, (констатијем ово са уздахом) тек смрт генију доноси признање. У том смислу волео бих да се упознам са неким од бритких пера наше фантастике: Душицом Лукић, Зораном Поповићем а нарочито са Р. Јанковићем (пошто осећам да омо веома блиских схватања).

У својој анализи користим изворна имена јер сматрам да у XXI или неком даљем веку на Месец, у висину или неку свемирску вратоломију исто као Стенли Смит из Јоркшира или Блек Џек из Чикаго могу да оду Алексије М. Злајић од Мионице код Ваљева или Бранислав Максимовић од Каленића пијаце код кафана „Чубура“.

Дакле, ево моје теорије у вези са настанком наше добро познате, до сада погрешно тумачене народне песме.

Марко Краљевић и Муса Кесеџија

Личност Марка Краљевића је свима позната. За Мусу Кесеџију „познаваоци“ (ха!) тврде да је то вођа Мојсеја који се одметнуо од Скендербега и 1454. године кренуо са војском на свог господара. Смешно! Моја даље анализа а и песма јасно то оповргавају. Но, будите стрпљиви, утолићу вашу умесну радозналост.

Све недвосмислено указује да Муса никако није могао бити некакав војвода:

Кад цару тужбе додијаше,
Посла на њега Ђуприлић-везира
И са њиме три хиљаде војске.
Кад дођоше у равно приморје,
Све положи Муса по приморју
И узвати Ђуприлић-везира.

Дакле, народни песник већ лагано описује са киме ће Марко Краљевић (друмски силеџија и први српски хулиган — види „Орање К. М.“ имати посла. Пратећи даље ток песме видимо да је турски султан позитивно гучио

опасност од наведеног Кесеџије и решио да опрости даље издржавање казне Краљевићу Марку. У песми се, додуше, не наводи разлог његовог заточења али претпостављамо да је због неких ниже-наведених преступа:

— Дели-Муса, уклон' ми се с пута, ил' с' уклони ил' ми се поклони!

— То је Марко послушао мајку
Он узима рало и волове;
Ал' не оре брда и долине,
Већ он оре цареве друмове.

А када се Марку досадило,
Дигне Марко рало и волове;
Те он побје Турке јаничаре.
или:
Расрди се Краљевићу Марку,
Пак дохвати ону купу с вином
Па удари царева чауша:
Прште купа а прште и глава.

Не желим да се упуштам у даљу
обраду његових карактерних црта
које су, судећи по извештајима
СУПА- и трауматолошких клиника,
ухватиле дубоке корене у нашем
народу.

Пошто је Марку обећао три
товара блага (по Ст. Вуку Кара-
џићу товар је око сто килограма
— толико потегне коњ уједанпут)
султан је извршио све неопходне
припреме:

— Намјести га у нову механу,
Примаче му вина и ракије.

Захваљујући овим течностима,
чија су окрепљујућа и лековита
дејства по организам дискутабилна,
Марко је био спреман да се
суочи са Мусом Кесецијом.

Сусрећ

Муса је живео у приморским
областима у апсолутној духовној
и физичкој изолацији користећи
исте продукте винове лозе као и
М. Краљевић. Они су код њега,
изгледа, вршили одређен утицај
на нервни систем у смислу чистоте
мисли и лепоте говора — бе-
седништва:

— Кад се Муса накитио вина,
Онда поче пијан бесједити.

Ова сличност са једним Земљанином,
Словеном пореклом, не
треба да нас завара јер он:

— Топузину баца у облаке,
Дочекује у бијеле руке.

То је физички, за наше крчке
земаљске појмове, сасвим апсурдно
али је још један, доказ да он
није могао бити никакав војвода.

Пошто су се срили он и Марко
Краљевић (ток борбе управо анали-
зирам у својој најновијој студији
коју ћу вам неизоставно послати)
углавном су се „носили
љетни дан по подне“.

Завршетак борбе је на свој начин
интересантан:

— Тад оману Муса Кесеција,
удри Марка у зелену траву
Пак му сједе на прси јуначке.

И ово указује на загонетно Му-
сино порекло. Јер, да је био из
ових крајева он не би целу ствар
ћутке обавио већ би, жада се удоб-
но сместио на Марков грудни кош,
уз пригодан осмех рекао:

— Зло ти вино, Краљевићу
Марко,
Зло ти вино, а гора ракија
— Шта сад мислиш,
Краљевићу Марко,
Шта сад мислиш, чему ми се
надах?

Завршетак борбе је свима познат.
Марко се послужио прљавим
триком и распустио Мусу Кесецију.
На овом месту народни песник
даје расплет догађаја и дефини-
тивно демаскира Мусу Кесецију:

— Мртав Муса притиснуо Марка,
И једва се ископао Марко.

Пажљивом аналитичком оку не
измиче да наш народни јунак чи-
је су, истини за вољу, физичке
способности несумњиве

(— Донесоше дреговину Марку;
Кад је стеже у десницу руку,
Прште, пушта, надвоје натроје,
И дв'је капље воде искочише.)

једва успева да се извуче испод
Мусе што сутерише његову над-
људску тежину!

Финале песме ћу, да будем до
краја доследан и документован,
цитирати:

— А кад стаде Марко преметати,
Ал' у Муси три срца јуначка,
Троје ребра једно по другијем;
Једно му се срце уморило,
А друго се јако разиграло,
На трећему љута гуја спава.

Мртав Муса по ледини скаче.

Закључак

Верујем, не без разлога, да су
добронамерни и оштроумни чита-
оци схватили ове непобитне до-
казе. Ипак да их групишем:

1) Муса растерује три хиљаде
војника;

2) Муса баца топuz у облаке (ви-
сина најнижих облака — куму-
луса — понекад достиже и 2500
метара);

3) Муса има необичну телесну
тежину;

4) Муса са медицинске тачке
гlediшта представља појаву не-
забележену у историји ове дре-
вне науке (троје ребара, три срца,
посмртни скокови итд.)

Из наведених доказа као и из
свеобухватне анализе текста пес-
ме недвосмислено следи закључак:
Муса Кесеција није никакав
војвода, он је неземаљско биће
које је хтелo да успостави контакт
са тадашњом цивилизацијом.

Последња тврдња проистиче та-
кође из песме. Мада у свему супе-
риорнији од М. Краљевића (та-
дашњег еминентног представника
људске расе) Муса је покушао да
на леп и Марку близак начин
приступи разговору:

— Прођи, Мрко, не замећи кавге,
Ил' одјаши да пијемо вино.

Марко, вероватно, није схватио
значај понуђеног пријатељства за
касније нараштаје (Срби су још од
Косова неповерљиви према стран-
цима) те га грубо одбија:

— Дели-Муса, уклон' ми се с пута
Ил' с' уклони, ил' ми се поклати!

Како и зашто М. Краљевић ни-
је прихватио сарадњу остаје тајна.
Претпостављам из несхвата-
ња важности понуђеног пријатељ-
ства. Међутим, исто тако ово од-
бијање можемо објаснити њего-
вим хировитим карактером или
обећаним износом звечеће валуте
у апоенима од једног дуката.

Надам се, поштована редакцијо,
да сам овим радом макар мало
осветлио један тамни део наше
прошлости. Верујући у васпитни и
пре свега образовни значај мога
текста, слободан сам вам у потпу-
ности доставити своју адресу како
би у овој области могли и даље
сарађивати.

С поштовањем
Ратко Јанковић
пензионер
Ул. марцељска 31/60
11000 Београд

Драги друже Јанковићу,
Ваше писмо, због дужине, пис-
мо могли објавити у нашој Ма-
лој пошти па га у целости објав-
љујемо у рубрици намењеној фан-
тастичној причи. Ваш рад, чији је
резултат и ово писмо, свакако је
занимљив али Вас, ипак, молимо
да нам више не пишете. (Ово је
Ваше седмо писмо.) Ви сте пензи-
онер, па мислимо да је за Вас нај-
боље да се одмарате. Рад у овој,
„признајемо“ чудној области, пре-
пустите другима које можда то
интересује!

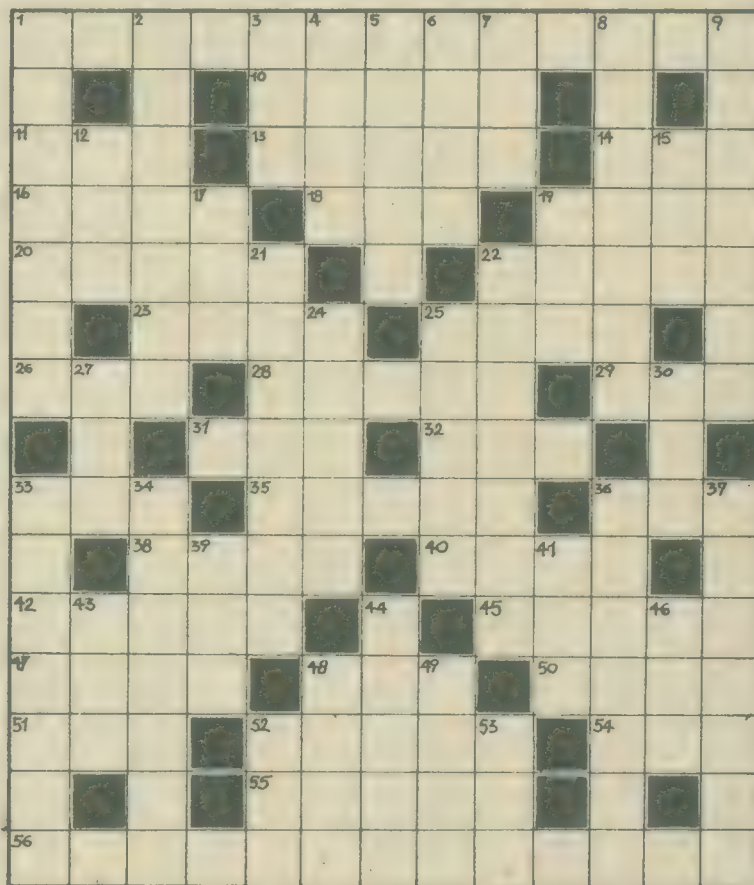
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) наука о очним болестима, 10) ветар разорне снаге, 11) лопов, 13) образовна установа, 14) Ужичанин, 16) први летач, Дедалов син (мит.), 18) име филмске глумице (Гарднер), 19) држава у Азији, 20) дрвена посуда, 22) личност из Андрићеве приповетке, 23) ушур, 25) нумера, цифра, 26) стара српска престоница, 28) поука, 29) узвик негодовања, 31) спортска верзија НСУ-а, 32) тишина, спокој, 33) статуа, 35) енигматски састав, 36) речца која означава дубоку старост, 38) река у Сибиру, 40) начин изражавања, 42) предмет обожавања код примитивних народа, 45) исто-
ријско место у Тексасу, 47) старогрчки јунак, 48) мајка Ромула и Рема, 50) име нашег песника (Жупанчић), 51) шпанска титула, 52) презиме апсолутног шампиона света у боксу, 54) везник, 55) тежња ка савршеном, 56) племићки сталеж.

УСПРАВНО:

1) стручњак за сочива, 2) заразно грчење мишића, 3) рђав, 4) тамна, 5) метални колотови и ланци, негве, 6) тулипан, 7) лична заменица, 8) старо име за Шпанију, 9) пустиња у Чилеу, 12) лука у Израелу, 15) водени зглавкар, 17) библијско место ужи-
вања, 19) друго, остало, 21) римски војнички логор, 22) циркуски акробата, 24) физиотерапеут, 25) Београдске музичке свечано-
сти (скр.), 27) марка француског аутомобила, 31) енглески уто-
листа (Томас), 33) професорски сто, 34) проналасци, изуми, 36) листопадно дрво (мн.), 37) самртни ропец, 39) страни женско име, 41) блато, кал, 43) лична заменица, 44) део народне ношње, 46) уређена морска обала, 48) драге воље, 49) сеоско подручје, 52) предање, 53) аждаја.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) кантон, 7) прамац, 13) аканти, 14) истина, 15) пост, 16) Кар, 18) Амор, е, е, 19) поток, а, м, 21) тм, 23) паламар, 24) Ин, 25) алика, 27) Арап, 28) ари, 29) Марта, 31) ин, 32) тлак, 33) мода, 35) Исаак, 37) олас, 39) ид, 41) снага, 44) Кир, 45) март, 47) ерар, 48) ир, 49) Козарац, 51) лм, н, п, 53) роман, м, з, 55) Акра, 58) Неп, 59) било, 61) Восток, 63) ешалон, 65) антика, 66) Зеница.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Милош Лазаревић.
Главни и одговорни уредник „Политичког забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Вла-
димир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 174,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44 дина. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дина, полугодишња 176,00 дина, тримесечна 88,00 дина. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страниј валути: ДМ 60.—, Долар 24.—, Ф.ф. 112.—, Ш.фр. 70.—, Шир. 102.—. Дезинте уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Бео-
град на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефон: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711.
На основу нишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет.

Богата ризница одговора на многобројна дечја питања

Ова дивна књига неопходна је потреба сваког ученика јер пружа читав низ сазнања о свету који га окружује. Прилагођена је свим ђачким узрастима. То је књига која може да се чита редом, или без реда, по сопственом избору, забаве или сазнања ради.

„ХИЉАДУ ЗАШТО — ХИЉАДУ ЗАТО“ је поучан, забаван, користан и пре свега информативан приручник.

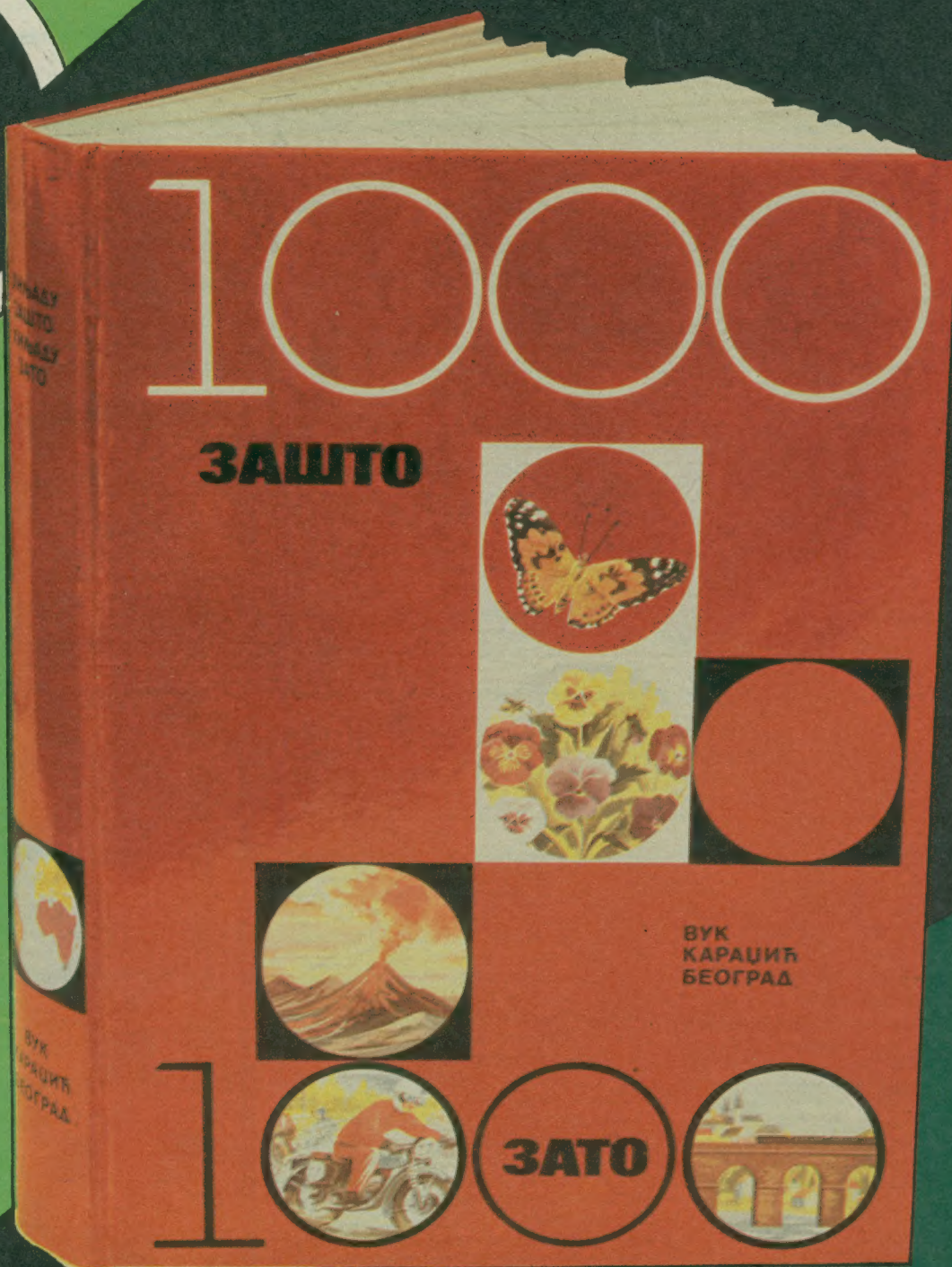
Књига је писана једноставно и популарно, на 483 стране двостубачног текста, формата 28,5 x 20,5 см. луксузно је опремљена и богато илустрована, у тврдом повезу са пластифицираним корицама.

Купци из Београда могу подићи књигу сваког радног дана до 15 часова у предузећу „ВУК КАРАЦИЋ“, Краљевића Марка бр. 9.

Цена књиге је 180.— динара. Може да се купи за готово и на отплату.

КУПЦИ „ПОЛИТИКИ-НОГ ЗАБАВНИКА“ УЖИВАЈУ ПОПУСТ ТАКО ДА КЊИГУ ДОБИЈАЈУ ЗА 150.— ДИН

Сва обавештења можете да добијете на телефон 620-371.

ЗАШТО

ИП
»ВУК КАРАЦИЋ«
11001 БЕОГРАД,
Краљевића Марка бр. 9

ПОРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво купујем књигу „1000 ЗАШТО — 1000 ЗАТО“ по цени од 180.— дин. ЗА ГОТОВО — ПОУЗЕЋЕМ ПО ПОВЛАШЋЕНОЈ ЦЕНИ (плаћање поштару приликом пријема књиге).

НА ОТПЛАТУ у 6 месечних рата почев од _____ 1974. год. Рате ћу уплаћивати редовно по пријему рачуна и уплатница. У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду.

Презиме и име занимање _____

Адреса стана пошт. број и место _____

Назив и адреса радне организације _____

(Печат и потпис овлашћеног лица)

Овера о запослењу

Поруџбеница се оверава само при куповини књиге на отплату. Пензионери уместо овере прилажу одрезак предпоследњег чека од пензије.

(Својеручни потпис купца)

ЗАТО

ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

КАКО СЕ ПРАВИЦА БОРИЛА ЗА ПРАВДУ

Желео бих да знам више о животу народног хероја Драгице Правице.

Гоце Ивановски,
Кратово

Кад је 1939, као двадесетогодишња девојка завршила гимназију у Дубровнику, где је дошла из свог родног Бијелача код Требиња, Драгица Правица је прешла у Београд и уписала се на студије филозофије. Слободарског духа и упорни борац за права и правду, Драгица

формирању првих партизанских група и одреда. Храбра и потпуно одана Партији, Драгица Правица учествује у образовању актива омладине и СКОЈ-а, одбора АФЖ-а и првим оружаним акцијама против италијанског окупатора. Тада је секретар Среског комитета КПЈ за Требиње, а почетком 1942. постаје секретар Окружног комитета КПЈ за јужну Херцеговину. После италијанско-четничке офанзиве на слободну територију Црне Горе и Херцеговине крајем маја 1942. и повлачења партизанских јединица у Босну, четници су је ухватили на превару. Предали су је италијанским фашистима, који је муче да би добили било какво признање. Кад нису успели, јер је Драгица упорно ћутала, враћена је четницима. Иако мучена најстрашнијим мукама у озлоглашеном четничком затвору у Љубомиру код Требиња, остала је несломљена духа до краја. Стрељана је заједно с братом Радом. Њене поклике Комунистичкој партији и другу Титу прекинуо је куршум издајника. За народног хероја Драгица Правица проглашена је 8. јуна 1945. године.

ПЕСМА О ЗДРАВКУ ПРОЛЕТЕРУ

Ученица сам осмогодишње школе „Здравко Челар“ у Дрвенту па бих жељела да у Малој пошти

прочитам нешто више о народном хероју чије име носи моја школа.

Ивка Мијатовић,
Дрвента

Још док је био неустрашиви командант славног Крајишког пролетерског батаљона, Здравко Челар је ушао у топле народне песме и искрене стихове партизана-песника као омиљени борац, пролетер и друг.

Рођен у Рашиновцу код Босанског Петровца 1917. године, Здравко после студирања на Економско-комерцијалној школи у Загребу ради као хонорарни наставник на грађанској школи у Петровцу. Али, с тог места брзо је био удаљен због напредних политичких схватања. С почетком рата и народног устанка, почиње и Здравков сјајни пут пролетера и партизана. У фебруару 1942. постаје први коман-

дант Крајишког пролетерског батаљона. У јуну 1942. године, борећи се на челу батаљона с надмоћнијим немачким, усташким и четничким снагама, заробљен је при пробоју ка планини Мотајици, у близини села Раковца. Ту су га четници мучили а затим стрељали.

У шумовитој Мотајци, где је Здравков гроб, долазили су и долазе млади нараштаји да одају пошту и захвалност храбром команданту и народном хероју. Тада се поново чују песме о овом револуционару, а најчешће топла и људска Ђопићева „Пјесма о Здравку пролетеру“.

ТАХИТИ И ХАИТИ

Занима ме да ли су Тахити и Хаити једно исто острво.

Мира Петрић,
Београд

Тахити и Хаити су острва, али сасвим различита по свом географском положају. Док се Тахити налази у Полинезији, у Тихом океану, Хаити је смештен у групи

Великих Антила, у западном делу Атлантског океана, између острва Кубе и Порторика.

КАД ЈЕ ЖИВЕО МИЧУРИН?

Интересује ме кад је живео велики руски научник Иван Мичурин.

Стево Ивановски,
Куманово

Иван Владимирович Мичурин, творац многих нових врста воћака, живео је од 1855. до 1935. године.

И ПУЖЕВИ ИМАЈУ ЗУБЕ!

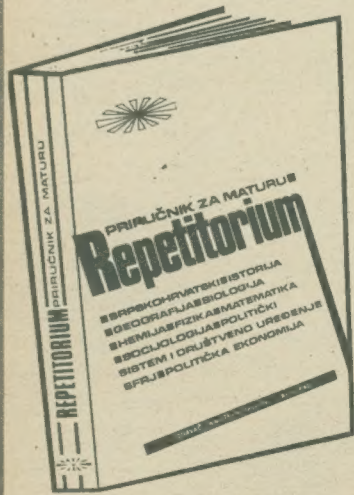
Молим те да у Малој пошти напишеш да ли пужеви имају зубе.

Гордана Стојков,
Ниш

Пужеви су најбројније врсте мекушаца и сви у устима имају посебан орган за дробљење хране. То је плочица са тврдим рожнатим зубима, тзв. треница или радула. Код већине пужева треница је грађена тако да је погодна за биљну храну. Неке посебне врсте, као извештан број морских или тропских копнених пужева, имају треницу за хватање ситнијих животиња и инсеката.

УЧЕНИЦИ - СРЕДЊОШКОЛЦИ! ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биотогије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

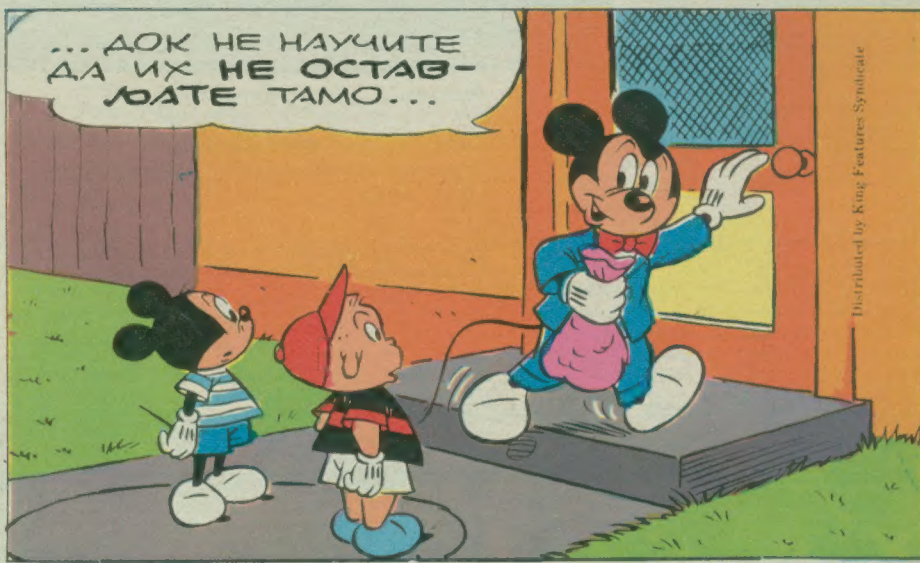
Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити поужећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НЦП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

КАКО? - ЛАКО!

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ — научите сами лако и брзо из књига „УРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Препоручујемо вам 4 књиге које садрже комплетну израду свих задатака из математике за све разреде гимназије и осталих средњих школа као и увод у вишу математику. Књиге можете наручити дописницом или писмом на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п. п. 64 и одмах ћете их добити. Платићете поштару кад вам их донесе (поузећем). Цена једне књиге је 60 динара. Ако одједном купујете комплет од 4 књиге, добићете га за свега 190 динара или ако удружени са неким наручujete 8 или више књига, платићете само 30 динара за сваку књигу!

ЈАНУАР						
Н	П	У	С	Ч	П	С
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ФЕБРУАР						
Н	П	У	С	Ч	П	С
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	

МАРТ						
Н	П	У	С	Ч	П	С
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

АПРИЛ						
Н	П	У	С	Ч	П	С
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

АВГУСТ						
Н	П	У	С	Ч	П	С
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

МАЈ						
Н	П	У	С	Ч	П	С
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

ЈУН						
Н	П	У	С	Ч	П	С
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

ЈУЛ						
Н	П	У	С	Ч	П	С
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

СЕПТЕМБАР						
Н	П	У	С	Ч	П	С
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

ОКТОБАР						
Н	П	У	С	Ч	П	С
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

НОВЕМБАР						
Н	П	У	С	Ч	П	С
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

ДЕЦЕМБАР						
Н	П	У	С	Ч	П	С
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Снимак: З. Секуловић

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
1975.